

KLASA: UP/I-344-01/21-05/12
URBROJ: 376-05-1-22-16
Zagreb, 17. ožujka 2022.

Na temelju članka 58. stavka 3. Zakona o elektroničkim komunikacijama (NN br. 73/08, 90/11, 133/12, 80/13, 71/14 i 72/17) u postupku izmjene i dopune Standardne ponude Hrvatskog Telekom d.d. za uslugu pristupa pasivnoj pristupnoj svjetlovodnoj mreži na lokaciji distribucijskog čvora za svjetlovodne distribucijske mreže (FA-PON), Vijeće Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti, OIB: 87950783661, je na sjednici održanoj 17. ožujka 2022. donijelo

ODLUKU

- I.** Trgovačkom društvu Hrvatski Telekom d.d., Zagreb, Radnička cesta 21, OIB: 81793146560, određuju se izmjene i dopune Standardne ponude Hrvatskog Telekom d.d. za uslugu pristupa pasivnoj pristupnoj svjetlovodnoj mreži na lokaciji distribucijskog čvora za svjetlovodne distribucijske mreže (FA-PON) kako slijedi:

I.1.

U članku **2. Opis usluga koje su određene opsegom standardne ponude** mijenja se prva alineja stavka 5. na način da ista sada glasi: „*Naziv i lokacija distribucijskog čvora s popisom dostupnih adresa s istaknutim statusom izgradnje mreže i vrsti objekta (obiteljska kuća ili višestambena zgrada) na pojedinoj adresi i brojem privedenih i izvedenih svjetlovodnih niti u pristupnoj mreži*“.

I.2.

U članku **4.4.1. Zahtjev za pristup distribucijskom čvoru** mijenja se četvrta rečenica stavka 14. na način da ista sada glasi:

„*Ukoliko se prilikom primopredaje radova utvrdi da su svi radovi ispravni, HT i Operator korisnik će potpisati zapisnik o primopredaji te će se datumom primopredaje smatrati datum potpisivanja zapisnika o primopredaji.*“

U istom stavku nakon izmijenjene četvrte rečenice dodaju se još dvije rečenice koje glase: „*U slučaju da se prilikom primopredaje radova utvrde određene nepravilnosti, iste će se navesti u zapisniku te će ih HT otkloniti u roku od 10 dana. U navedenom slučaju datumom primopredaje smatra se datum kada HT obavijesti operatora korisnika da je otklonio sve utvrđene nepravilnosti unesene u zapisnik o primopredaji.*“

I.3.

U trećem odjeljku stavka 2. članka **4.4.3. Zahtjev za pojedinačne pristupe pasivnoj pristupnoj svjetlovodnoj mreži na lokaciji distribucijskog čvora za svjetlovodne distribucijske mreže** briše se tekst na početku odjeljka koji glasi:

„HT će putem B2B servisa omogućiti Operatorima korisnicima informacije o postojećem/im operatoru/ima krajnjeg korisnika koji mu svoje maloprodajne usluge pruža/ju na temelju neke od veleprodajnih usluga HT-a, kao i o ugovorenim veleprodajnim uslugama, osim u slučaju kada postojeći operator pruža krajnjem korisniku maloprodajne usluge na temelju HT-ove usluge izdvojenog pristupa lokalnoj petlji ili usluge samostalnog pristupa internetu. Isto tako, HT neće omogućiti podatke o postojećem operatoru krajnjeg korisnika u slučaju kada postojeći operator pruža usluge krajnjem korisniku temeljem usluge Operatora korisnika koji pruža usluge postojećem operatoru putem HT-ove veleprodajne usluge pristupa pasivnoj pristupnoj svjetlovodnoj mreži na lokaciji distribucijskog čvora za svjetlovodne distribucijske mreže.“

I.4.

U članku **4.4.3. Zahtjev za pojedinačne pristupe pasivnoj pristupnoj svjetlovodnoj mreži na lokaciji distribucijskog čvora za svjetlovodne distribucijske mreže** vezano za stavak 7. briše se napomena „Dostava i praćenje zahtjeva za uslugu pristupa pasivnoj pristupnoj svjetlovodnoj mreži na lokaciji distribucijskog čvora za svjetlovodne distribucijske mreže (zahtjevi za uključenje, isključenje, migraciju i otklon smetnje) odvijat će se putem e-maila do implementacije B2B servisa kako je opisano u poglavlju 1.3. stavak 2.“.

I.5.

U članku **4.4.4. Uključenje pojedinačne usluge pristupa pasivnoj pristupnoj svjetlovodnoj mreži na lokaciji distribucijskog čvora za svjetlovodne distribucijske mreže** dodaju se stavak 5. i stavak 6. koji glase:

„(5) U slučaju zahtjeva za uključenje novog korisnika a koji se nalazi u obiteljskoj kući i ne koristi FTTH rješenje, a kada se provjerom tehničkih mogućnosti ustanovi da na adresi krajnjeg korisnika postoji mogućnost uključanja usluge pristupa pasivnoj pristupnoj svjetlovodnoj mreži na lokaciji distribucijskog čvora za svjetlovodne distribucijske mreže, ali je potrebno izgraditi svjetlovodnu infrastrukturu od obiteljske kuće do izvoda postojeće svjetlovodne infrastrukture, HT će realizirati zahtjev Operatora korisnika u roku od najviše 30 dana po primitku zahtjeva za uključenje. U navedeno vrijeme nije uključeno vrijeme na čekanja koja nisu u domeni HT-a, a HT će o istome obavijestiti Operatora korisnika putem B2B servisa pri čemu će detaljno specificirati razloge čekanja. HT će u roku od 1 radnog dana od primitka zahtjeva putem B2B servisa (B2B INFO poruka) obavijestiti Operatora korisnika da se radi o realizaciji FA u obiteljskoj kući za koju je potrebno izgraditi svjetlovodnu infrastrukturu od obiteljske kuće do izvoda postojeće svjetlovodne infrastrukture te će u roku od 10 radnih dana od primitka zahtjeva obavijestiti Operatora korisnika o postojanju tehničke mogućnosti realizacije zahtjeva. U trenutku potvrde tehničke mogućnosti, HT će Operatoru

korisniku dostaviti informaciju o planiranom datumu realizacije usluge (B2B INFO poruka). Zahtjev je moguće odbiti i nakon potvrde tehničke mogućnosti ako do Krajnjeg korisnika nije moguće provući svjetlovodnu nit zbog toga što krajnji korisnik ili treća strana to ne dozvoljavaju. Vrijeme potrebno za dobivanje suglasnosti/odobrenja/dozvole nadležnih tijela/vlasnika nekretnine se ne računa u rok uključenja FA usluge. U slučaju potrebe za dobivanjem suglasnosti/odobrenja/dozvole nadležnih tijela/vlasnika nekretnine gdje se vrijeme potrebno za njihov ishodište ne računa u rok uključenja FA usluge, HT je o tome obavezan bez odgode obavijestiti operatora korisnika te pri tom detaljno specificirati o kakvim suglasnostima/odobrenjima/dozvolama nadležnih tijela/vlasnika nekretnine je riječ.

Dnevna kvota zahtjeva za uključenje u slučaju kada je potrebno izgraditi svjetlovodnu infrastrukturu od obiteljske kuće do izvoda postojeće svjetlovodne infrastrukture je 6 zahtjeva po jednom OLT-u. U ovu kvotu ulaze zahtjevi za uključenje uz izgradnju svjetlovodne infrastrukture, za bilo koju uslugu na FTTH rješenju, od strane Operatora korisnika i HT-a. HT je obavezan zahtjeve za FA uključenje kada treba izgraditi svjetlovodnu infrastrukturu od obiteljske kuće do izvoda a koji udovoljavaju dnevnoj kvoti, realizirati u standardnom roku iz prethodnog podstavka ovog stavka 5. U slučaju da broj zahtjeva za FA uključenje uz izgradnju svjetlovodne infrastrukture odstupa od dnevne kvote, HT je obavezan realizirati takve zahtjeve u roku od dodatnih pet radnih dana u odnosu na standardni rok realizacije iz prvog podstavka ovog stavka 5. Ukoliko je Operator korisnik zatražio datum aktivacije usluge, a zahtjev prelazi okvir dnevne kvote, HT će ovisno o raspoloživim internim resursima realizirati tražene usluge na način da će produžiti rok realizacije u odnosu na željeni datum jedino za zahtjeve čiji je željeni datum realizacije kraći od „standardnog roka iz prvog podstavka ovog stavka 5. + dodatnih pet radnih dana“ i to za dodatno razdoblje koje omogućava da rok realizacije ne bude dulji od „standardnog roka iz prvog podstavka ovog stavka 5. + dodatnih pet radnih dana“. Produženje roka za dodatnih 5 radnih dana nije opravdano ukoliko je rok realizacije već produžen u skladu s točkom 4.4.3. stavkom 2. ove Standardne ponude. HT će o tome obavijestiti Operatora korisnika putem B2B servisa. Obrada zahtjeva pojedinog Operatora korisnika provodi se po FIFO metodi. HT će putem B2B servisa operatorima korisnicima omogućiti pregled svih zaprimljenih zahtjeva u trenutnom danu po pojedinom OLT-u (bez navođenja naziva pojedinog operatora).

„(6) U slučaju zahtjeva za uključenje novog korisnika koji ne koristi FTTH rješenje, kada su na adresi krajnjeg korisnika zauzeti svi instalirani kapaciteti te postoji mogućnost uključenja tražene usluge uz proširenje svjetlovodne infrastrukture, HT će u roku od 1 radnog dana od primitka zahtjeva putem B2B servisa (B2B INFO poruka) obavijestiti Operatora korisnika da se radi o realizaciji FA uz proširenje te će u roku od 5 radnih dana od primitka zahtjeva obavijestiti Operatora korisnika o postojanju tehničke mogućnosti realizacije zahtjeva uz napomenu „Potrebno proširenje svjetlovodne infrastrukture“. Operator korisnik ima rok od daljnjih 5 radnih dana od datuma primitka odgovora HT-a da pošalje B2B potvrdu da ostaje kod zahtjeva za uključenje FA usluge za novog korisnika. Ako Operator korisnik ne pošalje HT-u potvrdu u navedenom roku od 5 radnih dana smatrat će se da je odustao od zahtjeva. Ukoliko je Operator korisnika poslao potvrdu da HT realizira uključenje uz proširenje svjetlovodne infrastrukture, HT će u roku od daljnjih 15 dana od datuma potvrde zahtjeva, izraditi tehničko rješenje za proširenje

svjetlovodne infrastrukture te će po završetku izrade tehničkog rješenja putem B2B servisa (B2B INFO poruka) Operatoru korisniku dostaviti informaciju o planiranom datumu realizacije usluge.

U slučaju kada za realizaciju nije bilo potrebno ishoditi građevinske i neke druge dozvole i suglasnosti, HT će u roku od 45 dana od dana potvrde zahtjeva od strane Operatora korisnika realizirati tehničko rješenje. U slučaju kada je za realizaciju potrebno ishoditi građevinske i neke druge dozvole i suglasnosti, HT ima rok od 30 dana od dana ishoda istih, da realizira tehničko rješenje i uključuje FA usluge. Neovisno o vremenu potrebnom za ishođenje dozvola i suglasnosti, u navedeno vrijeme realizacije nije uključeno vrijeme čekanja koje nije u domeni HT-a, a HT će o istome obavijestiti Operatora korisnika putem B2B servisa pri čemu će detaljno specificirati razloge čekanja te o kakvim suglasnostima/odobrenjima/dozvolama nadležnih tijela/vlasnika nekretnine je riječ. Zahtjev je moguće odbiti i nakon potvrde tehničke mogućnosti ako do Krajnjeg korisnika nije moguće provući svjetlovodnu nit zbog toga što krajnji korisnik ili treća strana to ne dozvoljavaju.“

I.6.

U članku **4.4.4. Uključenje pojedinačne usluge pristupa pasivnoj pristupnoj svjetlovodnoj mreži na lokaciji distribucijskog čvora za svjetlovodne distribucijske mreže** dosadašnji stavak 5. postaje stavak 7.

I.7.

U članku **4.4.4. Uključenje pojedinačne usluge pristupa pasivnoj pristupnoj svjetlovodnoj mreži na lokaciji distribucijskog čvora za svjetlovodne distribucijske mreže** u stavcima 3. i 4., mijenja se zadnja rečenica na način da ista sada glasi: „*U svakom slučaju, HT je obavezan putem B2B servisa obavijestiti Operatora korisnika o datumu realizacije predmetnog zahtjeva, najkasnije u trenutku potvrde tehničke mogućnosti.*“

U članku **4.4.4. Uključenje pojedinačne usluge pristupa pasivnoj pristupnoj svjetlovodnoj mreži na lokaciji distribucijskog čvora za svjetlovodne distribucijske mreže** ispravljaju se numeracija stavaka na način da dosadašnji stavci 3. i 4., postaju stavak 4. i 5.

I.8.

U članku **5.2. Mjesečne naknade – Mjesečne naknade za uslugu pristupa pasivnoj pristupnoj svjetlovodnoj mreži na lokaciji distribucijskog čvora za svjetlovodne distribucijske mreže** u retku 2. tablice dodaje se slijedeća napomena: „*Primjenjuje se samo u višestambenim zgradama u kojima HT nije vlasnik svjetlovodne instalacije*“.

- II.** Hrvatski Telekom d.d. Zagreb obavezan je nakon izvršenih izmjena u točkama I.5, 0 i I.7 izreke ove odluke u članku **4.4.4. Uključenje pojedinačne usluge pristupa pasivnoj pristupnoj svjetlovodnoj mreži na lokaciji distribucijskog čvora za svjetlovodne distribucijske mreže**, uskladiti numeraciju svih stavaka.

- III.** Hrvatski Telekom d.d. Zagreb obavezan je u B2B izvještajima o dostupnosti veleprodajne FA-PON usluge omogućiti sljedeće dodatne informacije:
- Informaciju o jedinstvenoj identifikacijskoj oznaci pojedine adrese iz registra prostornih jedinica Državne geodetske uprave (DGU ID adrese),
 - Informaciju o statusu izgradnje, odnosno informaciju o tome da li je do krajnjeg korisnika u obiteljskoj kući ili zgradi izgrađena svjetlovodna infrastruktura ili je za aktivaciju veleprodajne usluge prethodno potrebno izgraditi svjetlovodnu infrastrukturu od obiteljske kuće do izvoda postojeće svjetlovodne infrastrukture,
 - Informaciju o postojanju svjetlovodne instalacije u zgradama koja je u vlasništvu Hrvatskog telekoma d.d. i
 - Informaciju o zauzeću svih instaliranih kapaciteta na adresi za koju je iskazana dostupnost, odnosno da je aktivaciju usluge potrebno proširenje mreže.
- IV.** Izmjene i dopune Standardne ponude Hrvatskog Telekoma d.d. za uslugu pristupa pasivnoj pristupnoj svjetlovodnoj mreži na lokaciji distribucijskog čvora za svjetlovodne distribucijske mreže (FA-PON) iz točke I. izreke ove odluke primjenjuju se od trenutka kada je Hrvatski Telekom d.d. Zagreb omogućio dodatne informacije iz točke III. izreke ove odluke.
- V.** Hrvatski Telekom d.d. Zagreb obavezan je najkasnije u roku od 8 dana od dana primitka ove odluke objaviti na svojim Internetskim stranicama Standardnu ponudu Hrvatskog Telekoma d.d. za uslugu pristupa pasivnoj pristupnoj svjetlovodnoj mreži na lokaciji distribucijskog čvora za svjetlovodne distribucijske mreže (FA-PON) s ugrađenim izmjenama i dopunama iz točke I. izreke ove odluke te s uklonjenim svim odredbama koje su protivne ugrađenim izmjenama i dopunama.
- VI.** U ostalim dijelovima Standardna ponuda Hrvatskog Telekoma d.d. za uslugu pristupa pasivnoj pristupnoj svjetlovodnoj mreži na lokaciji distribucijskog čvora za svjetlovodne distribucijske mreže (FA-PON) ostaje nepromijenjena.
- VII.** Hrvatski Telekom d.d. obavezan je početi primjenjivati izmjene i dopune iz točke I. izreke ove odluke najranije u roku od 30 dana od dana primitka ove odluke.

Obrazloženje

Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti (dalje: HAKOM) zaprimila je 27. listopada 2021. putem elektroničke pošte zahtjev operatora Hrvatski Telekom d.d. Zagreb, Radnička cesta 21 (dalje: HT) za pokretanje postupka izmjene i dopune Standardne ponude Hrvatskog Telekoma d.d. za uslugu pristupa pasivnoj pristupnoj svjetlovodnoj mreži na lokaciji distribucijskog čvora za svjetlovodne distribucijske mreže (dalje: Standardna ponuda FA- PON). HT je u zahtjevu naveo da postupak

pokreće s ciljem prilagodbe rokova i uvjeta pružanja FA- PON usluga koje se realiziraju putem FTTH tehnologije specifičnostima različitih statusa izgradnje svjetlovodnih distribucijskih mreža (dalje: SDM).

Naime, HT ukazuje kako su Standardnom ponudom FA-PON definirani isključivo slučajevi kada je SDM spojena na zgradu ili obiteljsku kuću krajnjeg korisnika, pa su i rokovi za realizaciju veleprodajnih usluga određeni vodeći se takvim primjerom, dok u praksi nailaze na još nekoliko situacija, odnosno statusa izgradnje SDM-a koji imaju svoje specifičnosti, pa stoga zahtijevaju i drugačiji pristup po pitanju rokova i načina realizacije veleprodajnih usluga. Dakle, HT smatra kako unatoč tome što u praksi postoje različiti statusi izgradnje SDM mreža, Standardnom ponudom FA - PON su definirani jedinstveni rokovi realizacije koji su u ovim specifičnim situacijama prekratki.

Tako u odnosu na uključenje obiteljskih kuća gdje je SDM mreža izgrađena, ali svjetlovodna nit još uvijek nije spojena na obiteljsku kuću, trenutno važećom Standardnom ponudom FA-PON nisu definirani rokovi za realizaciju usluge za taj specifični slučaj. HT ističe da u tom slučaju može biti i infrastrukturnih radova (npr. tehničar u fazi realizacije utvrdi da postojeće cijevi iz nekog razloga nisu prohodne jer su npr. oštećene, potrgane i sl., pa se u njih ne mogu uvući svjetlovodni kabeli u kojem slučaju treba graditi novi privod). Stoga, HT u ovu Standardnu ponudu predlaže dodati opis uključanja novog korisnika u obiteljskim kućama u slučaju kada svjetlovodna nit nije spojena na objekt, s maksimalnim rokom uključanja od 30 dana.

Dodatno, HT ovdje važnim smatra naglasiti da se aktivnosti koje su nužne za uključenje FA-PON usluge u slučaju kada svjetlovodna nit nije spojena na obiteljsku kuću značajno razlikuju od aktivnosti koje se odrađuju kod uključanja usluge na bakru (kako u pogledu vrste aktivnosti tako i u pogledu trajanja) te da je u jednom danu moguće uključiti značajno manje FA-PON usluga za razliku od usluga na bakru. Stoga, za realizaciju FTTH zahtjeva u slučaju kada svjetlovodna nit nije spojena na obiteljsku kuću, HT ističe kako je nužno definirati dnevnu kvotu zahtjeva po distribucijskom čvoru, jer spajanjem više operatora na jedan distribucijski čvor rezultira velikim brojem zahtjeva na istom geografskom području koje tehničke jedinice zadužene za to područje ne mogu odraditi u jednom danu te je potrebno ravnomjerno rasporediti broj zahtjeva po danima (npr. ako dva operatora dostave ukupno deset zahtjeva za istu tehničku jedinicu za isti dan, to nije moguće odraditi i doći će do kašnjenja). Smatra kako je proces uključanja korisnika na optici procesno najbliži procesu mini projekta na bakru, odnosno proširenja do 300m i kao takav je dizajniran, bez obzira na duljinu privoda, pa je za realizaciju svakog privoda potrebno izraditi tehničko rješenje, realizirati privod (radovi izvan i unutar stana korisnika, instalaterski radovi s probojem unutar objekta i postavljanje optičkog kabela) i evidentirati podatke u sustavu popisa imovine (*inventory* sustavu) na osnovu stanja izvedenog na terenu. HT napominje kako uvođenjem dnevnih kvota, broj zahtjeva bi se raspoređivao po danima prilikom slanja informacije o prihvaćanju zahtjeva i tada bi se operatoru javio planirani datum realizacije koji bi mogao biti isti koji je operator tražio ili bi se realizacija prebacila na slijedeći dan ako je traženi datum već popunjen. Dnevne kvote zahtjeva bi obuhvaćale zahtjeve FA-PON usluga svih operatora koji su spojeni na isti distribucijski čvor, NBSA zahtjeve na optici i zahtjeve HT maloprodaje na optici.

U nastavku HT iznosi i činjenicu da se kao i drugi operatori u Republici Hrvatskoj suočava s manjkom kadra koji je obučen vršiti spajanja svjetlovodnih kabela jer je teško naći dovoljno stručnog kadra za potrebna spajanja krajnjih korisnika. S obzirom na navedeno, HT smatra kako bi produljenje roka realizacije na 30 dana i uvođenje dnevnih kvota omogućilo pravovremenu realizaciju usluga na optici. Nadalje, HT smatra kako su produljenje roka i definiranje kvota bitni s obzirom na činjenicu kako veliki broj krajnjih korisnika po prvi puta traži priključak putem svjetlovodne mreže pa je i broj

ovakvih uključenja znatno veći nego je to za očekivati u budućnosti kada će do većine krajnjih korisnika već biti izgrađen svjetlovodni priključak.

Nadalje, u odnosu na uključenje obiteljskih kuća i zgrada kad je potrebno proširenje svjetlovodne distribucijske mreže jer su svi kapaciteti zauzeti (konektori i optičke niti), HT ističe kako u slučaju kada operator dostavi zahtjev za uključenje novog korisnika na adresi gdje postoje aktivni FTTH korisnici koji su zauzeli sve konektore, tada je potrebno odraditi proširenje konektora i izgradnju novog privoda za što je često potrebno izvesti opsežne radove, koji uključuju izradu tehničkog rješenja, ishoda suglasnosti, a ponekad i građevinske radove. Tehnički to znači otvaranje postojećih spojnica, uvlačenje ili polaganje (zračna mreža) segmenata kabela većeg kapaciteta, spajanje niti, završna mjerenja. U slučajevima siromašne kableske kanalizacije čak je potreban i prekid prometa kod zamjene segmenta kabela ili pojačanje kableske kanalizacije. Naime, HT navodi da dimenzionira svjetlovodnu distribucijsku mrežu u skladu s Pravilnikom o svjetlovodnim distribucijskim mrežama (NN br. 57/14), na način da koliko god je moguće, točno procijeni broj korisničkih jedinica na području gradnje SDM-a. Unatoč tome, HT tvrdi da u rijetkim slučajevima gdje ima izgrađene „velike“ distribucijske čvorove (s više kableskih pravaca), u područjima obiteljskih kuća, gdje nije moguće točno odrediti broj stanova (korisničkih jedinica) u objektima te gdje postoji pojačana gradnja novih objekata – „zgrada“ na područjima gdje su bile privatne kuće se može dogoditi da su na pojedinim adresama iskorišteni izgrađeni kapaciteti.

Sukladno članku 22. stavak 5. Zakona o elektroničkim komunikacijama (NN br. 73/08, 90/11, 133/12, 80/13, 71/14 i 72/17; dalje: ZEK), HAKOM je u razdoblju od 30. prosinca 2021. do 11. veljače 2022. proveo javnu raspravu o predloženim izmjenama predmetne Standardne ponude. Tijekom javne rasprave zaprimljeni su komentari A1 Hrvatska d.o.o. Zagreb (dalje: A1) i Telemach Hrvatska d.o.o. Zagreb (dalje: Telemach).

HAKOM je razmotrio i uzeo u obzir zaprimljene komentare pri izradi prijedloga odluke za notifikaciju. Odgovori na komentare nalaze se u Pravitku 1. ove odluke i njen su sastavni dio.

HAKOM je, s obzirom da su komentari A1 i Telemach pristigli neposredno prije zatvaranja javne rasprave, 21. veljače 2022. zatražio od HT-a da naknadno dostavi i svoje očitovanje na pristigle komentare, ponajviše iz razloga što su neki prijedlozi pristigli u javnoj raspravi podrazumijevali tehničke nadogradnje B2B sustava HT-a te je HAKOM prije donošenja konačne odluke o prihvaćanju ili ne prihvaćanju takvih prijedloga smatrao potrebnim ishoditi očitovanje HT-a u odnosu na praktične mogućnosti takve nadogradnje.

HAKOM je ocijenio kako je traženi prijedlog izmjene i dopune Standardne ponude razuman te su uz prihvaćanje određenih komentara određene izmjene i dopune Standardne ponude kao u točkama I. i II. izreke ove odluke.

Nadalje, HAKOM smatra kako je potrebno da se kroz B2B servis omoguće informacije o različitim statusima izgradnje svjetlovodne mreže, budući da procesi i rokovi realizacije veleprodajnih usluga ovise o tim statusima. Nastavno na navedeno, HAKOM je na odgovarajući način izmijenio odluku te obvezao HT da prije primjene odredbi Standardne ponude koje se ovom odlukom mijenjaju omogući informacije o kojima ovisi transparentna i nediskriminirajuća provedba predmetnih odredbi Standardne ponude. Stoga je odlučeno kao u točkama III. i IV. izreke ove odluke.

Slijedom svega navedenog, HAKOM je temeljem članka 12. stavka 1. točke 2. i članka 58. stavka 3. ZEK-a, odlučio kao u izreci ove odluke.

Sukladno članku 23. ZEK-a, ovaj prijedlog se dostavlja Europskoj komisiji radi provođenja postupka usklađivanja u donošenju odluka.

PREDSJEDNIK VIJEĆA
Tonko Obuljen

Privitak (1):

- Kao u tekstu

PRIVITAK

Javna rasprava - Prijedlog Odluke o izmjenama Standardne ponude Hrvatskog Telekoma d.d. za uslugu pristupa pasivnoj pristupnoj svjetlovodnoj mreži na lokaciji distribucijskog čvora za svjetlovodne distribucijske mreže (FA-PON)

Članaka 4.4.4. stavak 5. - rok realizacije – Zaprimljeni komentari:			
<p>„(5) U slučaju zahtjeva za uključenje novog korisnika a koji se nalazi u obiteljskoj kući i ne koristi FTTH rješenje, a kada se provjerom tehničkih mogućnosti ustanovi da na adresi krajnjeg korisnika postoji mogućnost uključanja usluge pristupa pasivnoj pristupnoj svjetlovodnoj mreži na lokaciji distribucijskog čvora za svjetlovodne distribucijske mreže, ali je potrebno izgraditi svjetlovodnu infrastrukturu od obiteljske kuće do izvoda postojeće svjetlovodne infrastrukture, HT će realizirati zahtjev Operatora korisnika u roku od najviše 30 dana po primitku zahtjeva za uključenje. U navedeno vrijeme nije uključeno vrijeme na čekanju koja nisu u domeni HT-a, a HT će o istome obavijestiti Operatora korisnika putem B2B servisa. U svakom slučaju, HT će u roku od 5 radnih dana od primitka zahtjeva provjeriti tehničku mogućnost, te putem B2B servisa (B2B INFO poruka), obavijestiti Operatora korisnika da se radi o realizaciji FA u obiteljskoj kući. Zahtjev je moguće odbiti i nakon potvrde tehničke mogućnosti ako do Krajnjeg korisnika nije moguće provući svjetlovodnu nit zbog toga što krajnji korisnik ili treća strana to ne dozvoljavaju. Vrijeme potrebno za dobivanje suglasnosti/odobrenja/dozvole nadležnih tijela/vlasnika nekretnine se ne računa u rok uključanja FA usluge.</p>			
Br.	Ispitanik	Zaprimljeni komentar	Odgovor HAKOM-a
1.	A1 Hrvatska d.o.o.	<p>A1 predlaže izmijeniti ovaj podstavak tako da glasi: <i>"U slučaju zahtjeva za uključenje novog korisnika a koji se nalazi u obiteljskoj kući i ne koristi FTTH rješenje, a na adresi krajnjeg korisnika postoji mogućnost uključanja usluge pristupa pasivnoj pristupnoj svjetlovodnoj mreži na lokaciji distribucijskog čvora za svjetlovodne distribucijske mreže, ali je potrebno izgraditi svjetlovodnu infrastrukturu od obiteljske kuće do izvoda postojeće svjetlovodne infrastrukture, HT će realizirati zahtjev Operatora korisnika u roku od najviše 30 dana po primitku zahtjeva za uključenje. HT će u roku od 1 radnog dana od primitka zahtjeva putem B2B servisa (B2B INFO poruka) obavijestiti Operatora korisnika da se radi o realizaciji FA u obiteljskoj kući te će u roku od 10 radnih dana od primitka zahtjeva obavijestiti Operatora korisnika o postojanju tehničke mogućnosti realizacije zahtjeva. U</i></p>	<p>Djelomično se prihvaća.</p> <p>Prihvaća se prijedlog A1 u dijelu u kojem se predlaže slanje obavijesti operatoru korisniku da se radi o realizaciji usluge za obiteljsku kuću za koju je potrebno izgraditi svjetlovodnu infrastrukturu od obiteljske kuće do izvoda postojeće svjetlovodne infrastrukture te u dijelu da se prilikom potvrde tehničke mogućnosti (u roku od 10 radnih dana od podnošenja zahtjeva) obavijesti operatora korisnika o planiranom datumu realizacije usluge. Naime, HAKOM je mišljenja da HT operatoru korisniku mora omogućiti sve raspoložive informacije o statusu izgrađenosti mreže na adresama na kojima se iskazuje dostupnost FTTH mreže koje su dostupne i HT-ovoj maloprodaji, a naročito informacije o kojima ovise i rokovi i procesi propisani Standardnom ponudom. Tako je u ovome slučaju bitno da operator korisnik ima informaciju o tome da se krajnji korisnik za kojeg je podnio zahtjev za aktivaciju usluge nalazi u obiteljskoj kući za koju je potrebno izgraditi adresu za koju je podnio zahtjev potrebno izgraditi svjetlovodnu infrastrukturu od obiteljske kuće do</p>

trenutku potvrde tehničke mogućnosti, HT će Operatoru korisniku dostaviti informaciju o planiranom datumu realizacije usluge. Zahtjev je moguće odbiti i nakon potvrde tehničke mogućnosti ako do Krajnjeg korisnika nije moguće provući svjetlovodnu nit zbog toga što krajnji korisnik ili treća strana to ne dozvoljavaju."

Obrazloženje:

A1 smatra da nije opravdano imati rok od 30 dana za aktivaciju te dodatno imati mogućnost "parkiranja", odnosno produljenja roka zbog suglasnosti trećih strana. Stoga je prijedlog da se prihvati predloženi rok HT-a od 30 dana koji uključuje sve potrebne aktivnosti s HT-ove strane i koji se ne može dodatno produljivati. Rok za uključenje koji traje više od 30 dana nema nekog posebnog smisla jer korisnik neće niti htjeti čekati na realizaciju dulje od 30 dana.

Podredno, ako se HT-u i dalje ostavi mogućnost "parkiranja" zahtjeva, odnosno produljenje roka za aktivaciju zbog čekanja na treću stranu, što A1 nikako ne podržava, u navedenom slučaju je potrebno zadržati rok od 15 radnih dana za realizaciju, kako je i danas predviđeno standardnom ponudom s obzirom da u navedenom roku HT sigurno može obaviti sve potrebne radnje na svojoj strani, a ako bi morao čekati na treću stranu, navedeno vrijeme mu ionako ne bi ušlo u rok za realizaciju zahtjeva. U slučaju prihvaćanja mogućnosti parkiranja zahtjeva, potrebno je obvezati HT da operatora korisnika obavijesti bez odgode o razlozima parkiranja te o kojoj trećoj strani je točno riječ za predmetni zahtjev.

Dodatno, A1 smatra kako je potrebno jasnije definirati na koji način će HT obavještavati operatore korisnike o statusu podnesenog zahtjeva s obzirom da trenutno proces realizacije zahtjeva i ne funkcionira u najboljem redu. Naime, iako je SP definirao da HT u roku od 5 radnih dana treba obavijestiti operatora korisnika o postojanju tehničke mogućnosti, navedeno se u praksi ne događa već u roku od 5 radnih dana HT samo dostavi informaciju da se radi o

izvoda postojeće svjetlovodne infrastrukture jer je za taj slučaj propisan drugačiji rok realizacije (aktivacije) veleprodajne usluge. Isto tako, informacija o planiranom datumu realizacije usluge je bitna jer operator korisnik, posebice uzimajući u obzir dulje rokove realizacije, ima potrebu komunicirati taj datum svom krajnjem korisniku. S obzirom da su jedna i druga informacija HT-u dostupna, HAKOM je na odgovarajući način izmijenio odluku te je obvezao HT da te informacije dijeli s operatorom korisnikom kroz B2B sustav. Također je bitno naglasiti da se izmjene standardne ponude mogu početi primjenjivati tek nakon što HT omogući dijeljenje navedenih informacija kroz B2B servis.

S druge strane, HAKOM ne prihvaća zahtjev A1 da se u rok realizacije usluge računa i vrijeme parkiranja. Prema mišljenju HAKOM-a, dulji rok realizacije usluge u slučaju obiteljske kuće za koju je potrebno izgraditi svjetlovodnu infrastrukturu od obiteljske kuće do izvoda postojeće svjetlovodne infrastrukture nije razlog da se vrijeme čekanja realizacije koje nije u domeni HT-a uračuna u taj rok od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva. Naime, dulji rokovi realizacije su propisani zbog razloga koji su navedeni u obrazloženju prijedloga odluke, a odnose se prvenstveno na nemogućnost realizacije u kraćim rokovima zbog nedostatka kvalificirane radne snage uslijed intenzivne izgradnje novih svjetlovodnih mreža diljem Republike Hrvatske koja je upravo u tijeku, kao i zbog činjenice da pri ovakvim uključenjima može biti i infrastrukturnih radova (npr. tehničar u fazi realizacije utvrdi da postojeće cijevi iz nekog razloga nisu prohodne jer su npr. oštećene, potrgane i sl., pa se u njih ne mogu uvući svjetlovodni kabeli u kojem slučaju treba graditi novi privod). Stoga, vrijeme čekanja zbog treće strane koje nije u domeni HT-a se uvijek može dogoditi i bitno je naglasiti da se to vrijeme ne računa u rok realizacije. Međutim, HAKOM prihvaća prijedlog A1 da HT u slučaju čekanja koje nije u domeni HT-a, mora o tome obavijestiti operatora korisnika te pri tom detaljno specificirati razloge čekanja.

Nastavno na navedeno HAKOM je na odgovarajući način izmijenio prijedlog Odluke.

		<p>obiteljskoj kući za koju je potrebno izgraditi privod nakon čega operator korisnik čeka neodređeni broj dana (20-40 dana) za potvrdu tehničke mogućnosti bez da ima bilo kakvu informaciju kad bi podneseni zahtjev mogao biti realiziran. Informaciju o datumu realizacije operator korisnik dobiva tek kod navedene poruke o potvrđi tehničke mogućnosti koja vrlo često dolazi i nakon 30 dana od podnošenja zahtjeva pa operator korisnik na upite krajnjeg korisnika ne može dati nikakvu informaciju o planiranom datumu realizacije gotovo do samog trenutka realizacije zahtjeva (5 radnih dana prije realizacije). Stoga A1 predlaže da HT u roku od 1 radnog dana dostavi informaciju da je potrebno izgraditi privod do krajnjeg korisnika s obzirom da je navedena informacija HT-u unaprijed poznata i za istu nije potrebno provoditi provjeru tehničke mogućnosti na terenu, a da u roku od 10 radnih dana (produljenje standardnog roka za provjeru tehničke mogućnosti za dodatnih 5 radnih dana) provjeri tehničku mogućnost te javi operatoru korisniku planirani datum realizacije zahtjeva.</p>	
--	--	---	--

Članak 4.4.4 stavak 5. – Dnevne kvote - Zaprimljeni komentari:

Dnevna kvota zahtjeva za uključenje u slučaju kada je potrebno izgraditi svjetlovodnu infrastrukturu od obiteljske kuće do izvoda je 2 zahtjeva po jednom distribucijskom čvoru. U ovu kvotu ulaze zahtjevi za uključenje uz izgradnju svjetlovodne infrastrukture, za bilo koju uslugu na FTTH rješenju, od strane Operatora korisnika i HT-a. HT je obavezan zahtjeve za FA uključenje kada treba izgraditi svjetlovodnu infrastrukturu od obiteljske kuće do izvoda a koji udovoljavaju dnevnoj kvoti, realizirati u standardnom roku iz prethodnog podstavka ovog stavka 5. U slučaju da broj zahtjeva za FA uključenje uz izgradnju svjetlovodne infrastrukture odstupa od dnevne kvote, HT je obavezan realizirati takve zahtjeve u roku od dodatnih pet radnih dana u odnosu na standardni rok realizacije iz prvog podstavka ovog stavka 5. Ukoliko je Operator korisnik zatražio datum aktivacije usluge a zahtjev prelazi okvir dnevne kvote, HT će ovisno o raspoloživim internim resursima realizirati tražene usluge na način da će produljiti rok realizacije u odnosu na željeni datum jedino za zahtjeve čiji je željeni datum realizacije kraći od „standardnog roka iz prvog podstavka ovog stavka 5. + dodatnih pet radnih dana“ i to za dodatno razdoblje koje omogućava da rok realizacije ne bude dulji od „standardnog roka iz prvog podstavka ovog stavka 5. + dodatnih pet radnih dana“. Produljenje roka za dodatnih 5 radnih dana nije opravdano ukoliko je rok realizacije već produljen u skladu s točkom 4.4.3. stavkom 2. ove Standardne ponude. HT će o tome će unaprijed obavijestiti Operatora korisnika putem B2B servisa. Obrada zahtjeva pojedinog Operatora korisnika provodi se po FIFO metodi.“

Br.	Ispitanik	Zaprimljeni komentar	Odgovor HAKOM-a
1.	TELEMACH HRVATSKA d.o.o.	<p>Telemach Hrvatska d.o.o. predlaže da se u predmetnoj odredbi jasno definira da se radi o dnevnoj kvoti zahtjeva za uključenje po Operatoru korisniku. Smatramo da prema trenutnom prijedlogu odredbe postoji prostor za tumačenje da se radi o ukupnoj dnevnoj kvoti za sve Operatore korisnike zbirno.</p> <p>Slijedom navedenog, a u svrhu izbjegavanja mogućih budućih dvojbi, predlažemo da se prva rečenica odredbe izmijeni na način da ista glasi:</p> <p>"Dnevna kvota zahtjeva za uključenje po pojedinom Operatoru korisniku u slučaju kada je potrebno izgraditi svjetlovodnu infrastrukturu od obiteljske kuće do izvoda je 2 zahtjeva po jednom distribucijskom čvoru."</p>	<p>Ne prihvaća se</p> <p>Iz prijedloga Odluke je razvidno da se dnevne kvote odnose na ukupan broj zahtjeva za sve usluge na FTTH mreži HT-a (uključujući veleprodaju i maloprodaju HT-a). Iako HAKOM uvažava stav operatora da je iz njihove perspektive predložena dnevna kvota premala, HAKOM ne prihvaća zahtjev za izmjenu da se dnevna kvota računa po operatoru korisniku. Naime, predložena dnevna kvota podrazumijeva ukupan broj zahtjeva u jednom danu po distribucijskom čvoru koje HT može odraditi u standardnom roku. Dakle, ukoliko bi se izračun dnevne kvote izmijenio na način kako predlaže Telemach Hrvatska, tada, uzimajući u obzir da je u teoriji broj operatora korisnika koji bi u jednom danu mogli podnijeti zahtjev za aktivaciju usluge nepoznat, došli do situacije da bi dnevna kvota koju bi HT bio obavezan realizirati u standardnom roku, varirala ovisno o tome koliko operatora korisnika podnese zahtjev za realizaciju usluge. Također, iskoristivost raspoloživih resursa HT-a koji radi na realizaciji zahtjeva ne bi bila učinkovita jer bi se moglo dogoditi da neki operator ne podnese niti jedan zahtjev, a da se nekom drugom operatoru koji podnese više od dva zahtjeva ne realiziraju zahtjevi iznad dva, iako bi HT s obzirom na raspoložive resurse možda mogao odraditi i te zahtjeve. Stoga, uzimajući u obzir razloge za uvođenje dnevnih kvota u slučaju realizacije usluga za krajnje korisnike koji se nalaze u obiteljskim kućama za koje je potrebno izgraditi svjetlovodnu infrastrukturu od obiteljske kuće do izvoda postojeće svjetlovodne infrastrukture, HAKOM će u Odluci zadržati način mjerenja dnevnih kvota kao ukupan broj zahtjeva (uključujući veleprodaju i maloprodaju HT-a), a ne po operatoru korisniku.</p>
2.	A1 Hrvatska d.o.o.	<p>Uzimajući u obzir povećani broj novih zahtjeva za korištenjem usluga na optici, dnevna kvota od 2 zahtjeva po distribucijskom čvoru nam se čini ipak premala, a u jednu ruku i nelogična jer nije realno očekivati da će interes za nova uključnja usluga biti jednak na svim DČ-ovima. Stoga smatramo da bi dnevne kvote trebalo odrediti u skladu s veličinom DČ-a, tj. u odnosu na broj potencijalnih korisnika koje je moguće spojiti na pojedinom DČ-u.</p>	<p>Prihvaća se</p> <p>HAKOM prijedlog od A1 smatra razumnim te je sukladno tome izmijenio Odluku i to na način da se dnevne kvote utvrđuju po OLT-u i to uzimajući u obzir inicijalni prijedlog da HT u standardnom roku može realizirati dva zahtjeva dnevno po distribucijskom čvoru. Uzimajući u obzir da je prema raspoloživim podacima broj distribucijskih čvorova po jednom OLT-u u prosjeku tri, HAKOM je u konačnoj odluci odredio dnevnu kvotu od 6 zahtjeva</p>

		<p>Naime, nije opravdano očekivati da će broj novih zahtjeva biti jednak na DČ-u koji obuhvaća 500 i 5.000 korisnika jer je potencijal na istima značajno drugačiji pa je i očekivani broj novih aktivacija različit za navedene DČ-ove.</p> <p>Dodatno, smatramo da se broj zahtjeva ne bi trebao vezati na pojedini DČ, već na neko veće geografsko područje (npr. grupa DČ-ova koji pripadaju istom OLT-u i sl.) na kojem bi se definirao veći broj dnevnih zahtjeva koje bi operatori korisnici mogli podnijeti. Navedeni pristup ostavlja mogućnost operatorima korisnicima podnijeti veći broj zahtjeva na pojedinom DČ-u (ali uvijek u kvoti ukupnog geografskog područja), na način da navedeni dan ne podnese niti jedan zahtjev na susjednim DČ-ovima. Za HT to realno ne bi trebao biti problem jer ako bi mogao odraditi 6 zahtjeva sa 3 susjedna DČ-a (2 zahtjeva po svakom DČ-u), na isti način bi mogao odraditi i 6 zahtjeva samo s jednog DČ-a (bez ijednog zahtjeva sa susjedna 2 DČ-a) jer se radi o istom geografskom području koji pokriva isti tim na terenu, odnosno ista tehnička jedinica koja je zadužena za navedeno geografsko područje.</p>	<p>dnevno po OLT-u koji se trebaju realizirati u standardnom roku. U dnevnu kvotu ulaze svi zahtjevi (maloprodaja i veleprodaja) i obrađuju se sukladno FIFO metodi. Također, HT se u konačnoj odluci obvezuje omogućiti operatorima korisnicima praćenje podnesenih zahtjeva u jednom danu, kako je predložio A1.</p>
3.	A1 Hrvatska d.o.o.	<p>S obzirom da se ovim prijedlogom, povrh već predviđenih ukupnih kvota, uvode i posebne kvote za zahtjeve za obiteljske kuće do kojih nije izgrađen privod, A1 smatra kako je potrebno obvezati HT da putem B2B servisa omogući pregled svih zaprimljenih zahtjeva u trenutnom danu po pojedinom DČ-u (bez potrebe za navođenjem naziva podnosioca zahtjeva) kako bi operatori korisnici prije podnošenja zahtjeva mogli znati jesu li dnevne kvote već dostignute za pojedini DČ te na temelju navedene informacije odlučiti žele li odgoditi podnošenje zahtjeva za sljedeći dan ili će ga podnijeti odmah znajući unaprijed da će rok realizacije biti produljen za dodatnih 5 radnih dana. U suprotnom operatori korisnici u trenutku podnošenja zahtjeva ni na koji način ne mogu znati hoće li njihov zahtjev biti realiziran u standardnom roku ili će HT za njega aktivirati produljenje roka zbog odstupanja od dnevne kvote.</p>	<p>Prihvaća se</p> <p>HAKOM se slaže s prijedlogom A1 te je na odgovarajući način izmijenjen tekst odluke. Naime, da bi se odredba o dnevnim kvotama mogla transparentno provoditi te da bi operatori korisnici imali informaciju o tome upada li njihov zahtjev u dnevne kvote na koje se primjenjuje standardni rok realizacije, odnosno primjenjuje li se na njihov zahtjev dulji rok od dodatnih 5 radnih dana, nužno je omogućiti pregled podnesenih zahtjeva u jednom danu.</p>

	<p>S obzirom da HT obrađuje zahtjeve po FIFO metodi, ionako mora pratiti redosljed zaprimanja zahtjeva te po prebacivanju kvote slati obavijesti o produljenju roka tako da omogućavanje navedene informacije operatorima korisnicima prije podnošenja zahtjeva ne bi trebao predstavljati problem za HT. Dapače, navedena informacija bi mogla pomoći i HT-u i operatorima korisnicima za bolje planiranje podnošenja zahtjeva jer ni HT-u ni operatorima korisnicima nije u interesu produljenje rokova realizacije i nepotrebno gomilanje zahtjeva za pojedine dane.</p>	
--	---	--

Članak 4.4.4. stavak 6-postupak realizacije kad su zauzeti svi instalirani kapaciteti - Zaprimljeni komentari:

„(6) U slučaju zahtjeva za uključenje novog korisnika koji ne koristi FTTH rješenje, kada se provjerom tehničkih mogućnosti ustanovi da su na adresi krajnjeg korisnika zauzeti svi instalirani kapaciteti te postoji mogućnost uključanja tražene usluge uz proširenje svjetlovodne infrastrukture, HT će u roku od 5 radnih dana od primitka zahtjeva provjeriti tehničku mogućnost, te putem B2B servisa obavijestiti Operatora korisnika da se radi o realizaciji FA uz proširenje, te će dostaviti odgovor Operatoru korisniku o mogućnosti realizacije zahtjeva uz napomenu "Potrebno proširenje svjetlovodne infrastrukture".

Br.	Ispitanik	Zaprimljeni komentar	Odgovor HAKOM-a
1.	A1 Hrvatska d.o.o. (11.02.2022. 15:43)	A1 predlaže izmijeniti cijeli stavak (6) tako da isti glasi: <i>"(6) U slučaju zahtjeva za uključenje novog korisnika koji ne koristi FTTH rješenje, kada su na adresi krajnjeg korisnika zauzeti svi instalirani kapaciteti te postoji mogućnost uključanja tražene usluge uz proširenje svjetlovodne infrastrukture, HT će realizirati zahtjev Operatora korisnika u roku od najviše 30 dana po primitku zahtjeva za uključenje. HT će u roku od 1 radnog dana od primitka zahtjeva putem B2B servisa (B2B INFO poruka) obavijestiti Operatora korisnika da se radi o realizaciji FA uz proširenje te će u roku od 10 radnih dana od primitka zahtjeva obavijestiti Operatora korisnika o postojanju tehničke mogućnosti realizacije zahtjeva. U trenutku potvrde tehničke mogućnosti, HT će Operatoru korisniku dostaviti informaciju o planiranom datumu realizacije</i>	Djelomično se prihvaća HAKOM prijedlog A1 da se jedan radni dan od podnošenja zahtjeva obavijesti operatora korisnika da je riječ o realizaciji usluge za koju je potrebno napraviti proširenje svjetlovodne infrastrukture jer su svi instalirani kapaciteti na adresi krajnjeg korisnika već zauzeti. HAKOM dijeli mišljenje A1 da bi HT takvu informaciju trebao unaprijed znati s obzirom da HT redovito ažurira svoje informacijske sustave u kojima se evidentiraju mrežni elementi i prati njihovo iskorištenje. HAKOM se također slaže s A1 da nije potrebna potvrda tehničkog rješenja za realizaciju proširenja svjetlovodne infrastrukture od strane operatora korisnika s obzirom da se radi o proširenju mreže HT-a te da HT sam snosi troškove izrade tehničkog rješenja i proširenja mreže. HAKOM se slaže i s prijedlogom A1 da bi HT u B2B izvještajima o dostupnosti usluga putem FTTH mreže trebao omogućiti i informacije o statusu izgradnje mreže. HAKOM se ne slaže s A1 da bi HT već u trenutku potvrde tehničke mogućnosti

usluge. *Zahtjev je moguće odbiti i nakon potvrde tehničke mogućnosti ako do Krajnjeg korisnika nije moguće provući svjetlovodnu nit zbog toga što krajnji korisnik ili treća strana to ne dozvoljavaju."*

Obrazloženje:

Prema mišljenju A1, HT bi u svakom trenutku trebao znati na kojoj adresi je moguće realizirati FTTH uslugu, a pogotovo bi trebao znati na kojim adresama su zauzeti svi instalirani kapaciteti te bi takve adrese trebao posebno označiti u izvještajima o dostupnosti veleprodajnih FTTH usluga.

Ne postoji nikakav opravdani razlog da HT uzima rok od 5 radnih dana za provjeru zahtjeva operatora korisnika te mu u navedenom roku javlja informaciju da je potrebno proširiti kapacitete svjetlovodne infrastrukture kad navedenu informaciju HT ima sigurno i prije podnošenja zahtjeva. Naime, nemoguće je da HT tek po podnošenju zahtjeva operatora korisnika za veleprodajnom uslugom utvrđuje da su na pojedinom DČ-u zauzete sve optičke niti i konektori te da stoga na traženoj adresi nema slobodnih kapaciteta jer zasigurno postoje interni mehanizmi unutar HT-a koji omogućuju praćenje zauzetosti optičkih niti i ostalih mrežnih kapaciteta te će HT navedene situacije prepoznati značajno prije podnošenja zahtjeva operatora korisnika.

A1 smatra da cijeli postupak izrade tehničkog rješenja i realizacije priključka spada u odgovornost HT-a te nema potrebe za dostavljanjem tehničkog rješenja operatoru korisniku i traženje suglasnosti operatora korisnika na dostavljeno tehničko rješenje jer se radi o mreži HT-a i on odlučuje na koji način će realizirati mrežu do krajnjeg korisnika.

Naime, kao što je već navedeno, A1 smatra da bi HT u izvještajima o dostupnosti veleprodajnih FTTH usluga trebao posebno označiti adrese na kojima je za realizaciju usluge potrebno proširiti kapacitete mreže te bi u slučaju podnošenja zahtjeva za takvu adresu operator korisnik unaprijed pristao na duži rok realizacije usluge, a koji je potreban HT-u za eventualno ishođenje potrebnih dozvola,

HT trebao obavijestiti operatora korisnika o planiranom datumu realizacije usluge. Naime, u slučaju kada je potrebno proširenje svjetlovodne infrastrukture, prema mišljenju HAKOM-a, HT bi o planiranom datumu realizacije operatora korisnika mogao obavijestiti tek nakon izrade tehničkog rješenja budući da vrijeme potrebno za realizaciju ovisi ponajviše o tehničkom rješenju. Stoga je HAKOM u odluci propisao da će HT obavijest o planiranom datumu realizacije operatoru korisniku dostaviti nakon izrade tehničkog rješenja. Nadalje, HAKOM smatra da je predloženi rok realizacije usluge uz proširenje svjetlovodne infrastrukture od 30 dana o primitku zahtjeva koji predlaže A1, nerealan jer ne uzima u obzir činjenicu da je potrebno izraditi tehničko rješenje proširenja (za čiju realizaciju je u određenim slučajevima potrebno ishoditi i građevinske i druge dozvole i suglasnosti) te tek onda krenuti u realizaciju usluge.

Nastavno na navedeno, HAKOM je na odgovarajući način izmijenio tekst odluke.

	<p>realizaciju tehničkog rješenja i uključenje veleprodajne usluge.</p> <p>U svakom slučaju, smatramo da nema nikakvog opravdanog razloga da operator korisnik provjerava i potvrđuje tehničko rješenje HT-a za proširenje svjetlovodne mreže jer navedeno samo nepotrebno produljuje rok realizacije veleprodajne usluge.</p> <p>A1 smatra potrebnim napomenuti da se u praksi trenutno često susreće sa situacijama u kojima HT odbija zahtjeve za uključenje FA-PON usluge s razlozima "Grupiranje_u_tehnicky_projekt; Naselje nema mreže" ili "Zgrada izgrađena - nema kapaciteta (zračna mreža)" iako je zahtjev podnesen za adresu na kojoj je HT prijavio dostupnost u B2B izvještaju. Stoga je vrlo važno osigurati da se navedene adrese ispravno označe u B2B izvještajima (dodavanjem predloženog stupca o statusu izgradnje mreže) kako bi operatori znali da na tim adresama nije moguće realizirati veleprodajnu uslugu bez proširenja mreže prema predloženom postupku.</p>	
--	--	--

Članak 4.4.4. stavak 6-postupak realizacije kad su zauzeti svi instalirani kapaciteti – trošak realizacije tehničkog rješenja- Zaprimljeni komentari:

Operator korisnik ima rok od daljnjih 5 radnih dana od datuma primitka odgovora HT-a da pošalje B2B potvrdu da ostaje kod zahtjeva za uključenje FA usluge za novog korisnika. Ako Operator korisnik ne pošalje HT-u potvrdu u navedenom roku od 5 radnih dana smatrat će se da je odustao od zahtjeva. Ukoliko je Operator korisnika poslao potvrdu da HT realizira uključenje uz proširenje svjetlovodne infrastrukture, HT će u roku od daljnjih 15 dana od datuma potvrde zahtjeva, izraditi tehničko rješenje za proširenje svjetlovodne infrastrukture te po završetku izrade tehničkog rješenja isto dostaviti Operatoru korisniku. Operator korisnik će u roku od narednih 5 radnih dana od datuma zaprimanja tehničkog rješenja odgovoriti HT-u putem B2B servisa ostaje li i dalje pri svome zahtjevu za uključenje FA usluge. U slučaju naknadnog odustajanja od zahtjeva za uključenje FA usluge, trošak izrade tehničkog rješenja snosi Operator korisnik.

Br.	Ispitanik	Zaprimljeni komentar	Odgovor HAKOM-a
1.	TELEMACH HRVATSKA	Telemach Hrvatska d.o.o. predlaže da se u predmetnoj odredbi jasno navede kako trošak realizacije tehničkog	Ne prihvaća se

d.o.o.	<p>rješenja snosi HT obzirom da u trenutnom prijedlogu odredbe isto nije nedvojbeno definirano.</p> <p>U tu svrhu predlažemo da se doda rečenica koja glasi: "Trošak realizacije tehničkog rješenja za proširenje svjetlovodne infrastrukture snosi HT."</p>	<p>U prijedlogu odluke se nigdje ne spominje trošak izrade tehničkog rješenja te prema mišljenju HAKOM-a nije potrebno navoditi da trošak realizacije tehničkog rješenja proširenja svjetlovodne infrastrukture snosi HT. Iz konačne verzije teksta odluke je razvidno da je HT odgovoran za izradu i realizaciju tehničkog rješenja te nije potrebno dodatno naglašavati da snosi i troškove njegove realizacije budući da se to podrazumijeva. Naime, troškovi gradnje svjetlovodne mreže se nadoknađuju kroz mjesečne veleprodajne i maloprodajne naknade.</p>
--------	--	---

Obrazloženje odluke - Zaprimljeni komentari:

Naime, HT ukazuje kako su Standardnom ponudom FA-PON definirani isključivo slučajevi kada je SDM spojena na zgradu ili obiteljsku kuću krajnjeg korisnika, pa su i rokovi za realizaciju veleprodajnih usluga određeni vodeći se takvim primjerom, dok u praksi nailaze na još nekoliko situacija, odnosno statusa izgradnje SDM-a koji imaju svoje specifičnosti, pa stoga zahtijevaju i drugačiji pristup po pitanju rokova i načina realizacije veleprodajnih usluga. Dakle, HT smatra kako unatoč tome što u praksi postoje različiti statusi izgradnje SDM mreža, Standardnom ponudom FA - PON su definirani jedinstveni rokovi realizacije koji su u ovim specifičnim situacijama prekratki.

Br.	Ispitanik	Zaprimljeni komentar	Odgovor HAKOM-a
1.	A1 Hrvatska d.o.o.	<p>A1 razumije da postoje različiti statusi izgradnje SDM-a te pozdravlja želju da se u SP jasnije definiraju u kojim se točno statusima nalaze priključci na pojedinim adresama za koje HT navodi da je dostupna FTTH usluga. U skladu s navedenim, A1 predlaže da se postojeći izvještaji o dostupnosti veleprodajnih FTTH usluga nadopune dodatnom informacijom u kojem je točno statusu izgradnje pojedina adresa navedena u izvještaju jer su trenutno sve adrese prikazane kao da je FTTH usluga dostupna bez dodatnih radova, što se u praksi pokazalo kao netočno.</p> <p>Naime, većina obiteljskih kuća je pokrivena na način da je za realizaciju usluge potrebno dodatno izgraditi privode, što u trenutku podnošenja zahtjeva operatori korisnici ni na koji način ne mogu znati. S obzirom da se ovim izmjenama predlažu definicije posebnih rokova te dnevnih kvota za obiteljske kuće s neizgrađenim privodima, smatramo da je u skladu s navedenim izmjenama potrebno dodatno</p>	<p>Prihvaća se</p> <p>Kao što je već pojašnjeno u odgovorima na prethodne komentare i prijedloge HAKOM se slaže s prijedlogom da se kroz B2B servis omoguće informacije o različitim statusima izgradnje svjetlovodne mreže, budući da procesi i rokovi realizacije veleprodajnih usluga ovise o tim statusima. Nastavno na navedeno HAKOM je na odgovarajući način izmijenio odluku te obvezao HT da prije primjene odredbi standardne ponude koje se ovom odlukom mijenjaju omogući informacije o kojima ovisi transparentna i nediskriminirajuća provedba predmetnih odredbi standardne ponude.</p>

	<p>prilagoditi i postojeće izvještaje o dostupnosti FTTH usluga na način da se doda poseban stupac u postojeći izvještaj u kojem će biti prikazan trenutni status izgradnje svake pojedine adrese u izvještaju.</p> <p>Uz navedene adrese za koje je potrebno izgraditi privode, slične napomene o statusu izgradnje potrebno je navesti i za ostale adrese za koje je predviđen dulji rok realizacije (npr. adrese za koje je potrebno proširenje mreže i sl.). Navedeno se odnosi i na obiteljske kuće i višestambene zgrade iz razloga što u praksi HT odbija veleprodajne zahtjeve ili produljuje rok realizacije i za višestambene zgrade iz razloga što neki stanovi u zgradi nisu povezani na FTTH mrežu iako u navedenim zgradama postoji svjetlovodna okosnica zgrade.</p> <p>Definiranjem spomenutih statusa izgradnje SDM-a za pojedinu adresu u postojećim izvještajima jasno bi se znalo koji točno rok realizacije je definiran za pojedinu adresu, a koji bi naravno ovisio o statusu izgradnje mreže na navedenoj adresi.</p>	
--	---	--

Zaprimljeni opći komentari:			
Br.	Ispitanik	Zaprimljeni komentar	Odgovor HAKOM-a
1.	A1 Hrvatska d.o.o.	<p>A1 predlaže izmijeniti točku (5) poglavlja 2. SP na način kako slijedi:</p> <p>„(5) Informacije o pasivnoj pristupnoj svjetlovodnoj distribucijskoj mreži HT-a će Operatoru korisniku biti dostupne putem B2B servisa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Naziv i lokacija distribucijskog čvora s popisom dostupnih adresa s istaknutim statusom izgradnje mreže i vrsti objekta (obiteljska kuća ili višestambena zgrada) na pojedinoj adresi i brojem privedenih i izvedenih svjetlovodnih niti u pristupnoj mreži; 	<p>Prihvaća se</p> <p>HAKOM se slaže s ovim prijedlogom te je na odgovarajući način izmijenio točku 5. poglavlja 2. standardne ponude. Iako je obvezu o omogućavanju dodatnih informacija o statusu izgradnje svjetlovodne mreže ugradio u odluku, HAKOM se slaže da se informacija o tome koje su informacije dostupne putem B2B servisa ugradi i u standardnu ponudu, kako bi operatori korisnici koji već koriste veleprodajnu uslugu, a osobito oni koji će je tek početi koristiti, znali koje sve informacije su omogućene putem B2B servisa. Nastavno na navedeno na odgovarajući način je izmijenjena odluka.</p>

- Datum planiranog spajanja objekta na distribucijsku mrežu, najmanje 30 dana prije spajanja objekta,“

Obrazloženje

S obzirom da se prijedlogom odluke uvode različiti rokovi realizacije veleprodajnih usluga ovisno o statusu izgradnje mreže na pojedinoj adresi te o vrsti objekta u kojem se realizira priključak, A1 smatra da je potrebno postojeće B2B izvještaje prilagoditi na način da HT operatorima korisnicima dostavlja navedene informacije, s obzirom da iste imaju značajan utjecaj na konačnu realizaciju usluge. Naime, za krajnjeg korisnika nije svejedno hoće li mu usluga biti realizirana u roku od 10 radnih dana ili 30 dana, a ako dodatno ni operator korisnik nema navedenu informaciju, komunikacija prema krajnjem korisniku je ograničena i netransparentna i zbog toga korisnici stječu dojam da je cijeli proces krivo postavljen i da operator nema pod kontrolom realizaciju njegovog zahtjeva. Krajnji korisnici često pristaju i na duže rokove realizacije, ako su im isti u startu komunicirani i pojašnjeni, dok bilo kakvo kašnjenje i odgoda izaziva nepotrebnu nervozu i nezadovoljstvo realizacijom usluge.

Stoga smatramo da je potrebno ažurirati postojeći B2B izvještaj 69 (Područje pokrivanja distribucijskog čvora) s predloženim dodatnim informacijama kako bi operatori korisnici u trenutku prodaje usluge svom krajnjem korisniku mogli komunicirati barem okvirnu informaciju o planiranom datumu realizacije. Dodavanje navedenih informacija za HT ne bi trebao predstavljati poseban problem, s obzirom da se u izvještaju o dostupnosti FTTH BSA usluge na pojedinoj adresi (B2B izvještaj 40) već dostavlja informacija o vrsti objekta, a status izgradnje mreže HT također redovito prati što se vidi i iz novog B2B izvještaja 71 koji je nastao kao posljedica uvođenja tzv. komercijalne ponude HT-a za realizaciju FTTH zahtjeva na adresama koje pripadaju izvodima u izgradnji.

	<p>2) A1 dodatno predlaže da se u postojeće izvještaje o dostupnosti FTTH usluge na pojedinoj adresi za svaku adresu doda podatak o DGU ID navedene adrese kako bi svi operatori imali isto razumijevanje o kojoj se točno adresi radi.</p> <p>Naime, poznato je da operatori koriste različite adresne modele u svojim internim sustavima, a kako je HAKOM nedavno od svih operatora zatražio usklađivanje izvještaja prema HAKOM-u na način da se adrese dostavljaju u DGU formatu (uključujući i DGU ID), smatramo da je i u komunikaciji među operatorima potrebno koristiti isti format adresa, što ne mora nužno značiti da operatori moraju izmijeniti svoje interne sustave u potpunosti već je moguće napraviti i određene tablice mapiranja adresa. Za koji god pristup se odlučili, svi operatori (uključujući i HT) će prema HAKOM-u adrese dostavljati s podatkom o DGU ID-u, pa smatramo da dostavljanje navedenog podatka u B2B izvještajima za HT ne predstavlja nikakav problem, a isto značajno doprinosi usklađivanju podataka o adresama kod svih operatora i unificiranju adresa u izvještajima prema HAKOM-u.</p>	<p>Prihvaća se</p> <p>Prijedlog A1 je razuman te će ga HAKOM ugraditi u tekst odluke. Naime, prema mišljenju HAKOM-a za preciznost i točnost informacija o dostupnosti usluga na svjetlovodnoj mreži HT-a, kao i za točnost informacija o statusu izgradnje svjetlovodne mreže na adresama za koje je iskazana dostupnost jako je važno da svi operatori koriste jedinstveni adresni modela Državne geodetske uprave (DGU). Stoga je HAKOM na odgovarajući način dopunio tekst odluke te obvezao HT da se informacija o jedinstvenoj identifikacijskoj oznaci pojedine adrese iz registra prostornih jedinica Državne geodetske uprave (DGU ID adrese) također omogući u B2B izvještajima o dostupnosti veleprodajne usluge.</p>
	<p>Pristup distribucijskom čvoru</p> <p>1) S obzirom da trenutno propisani rok za pristup distribucijskom čvoru, prema mišljenju A1, neopravdano predugo traje, A1 predlaže skratiti određene rokove u poglavlju 4.4.1 SP kako bi se ukupni rok realizacije pristupa distribucijskom čvoru sveo na neke prihvatljive i razumne okvire. Naime, prema trenutno definiranim maksimalnim rokovima (koje HT u praksi podrazumijeva kao minimalne), od podnošenja zahtjeva za ulazak u određeni distribucijski čvor pa do podnošenja prvog zahtjeva na predmetnom distribucijskom čvoru prođe i više od 90 dana (čak i da operator korisnik sve svoje aktivnosti odradi u roku od 1 dana) što je izuzetno dugačak rok, uzimajući u obzir aktivnosti koje je potrebno obaviti na strani HT-a kako bi se navedeni pristup omogućio. Uz već definirane rokove, A1 predlaže jasno definirati rok i za slanje predračuna od strane HT-a koji trenutno nije određen kako ne bi dolazilo do nepotrebnih odugovlačenja i kod navedene aktivnosti.</p>	<p>Ne prihvaća se</p> <p>HAKOM prvenstveno ističe da rokovi pristupa distribucijskom čvoru čije smanjenje A1 predlaže nisu bili predmet odluke koja je bila na javnoj raspravi. Unatoč tome HAKOM je razmotrio zahtjev te je zaključio da u ovom trenutku nije opravdano mijenjati navedene rokove i to iz više razloga. Prvi razlog je taj što se FA-PON usluga tek počela koristiti te prema mišljenju HAKOM-a nije prošlo dovoljno vremena da bi se moglo zaključivati da je potrebna izmjena dijela procesa pristupa distribucijskom čvoru, odnosno skraćivanja rokova. Pri tom također treba uzeti u obzir i činjenice koje se navode kao razlog izmjena standardne ponude kojima se rokovi realizacije produljuju, kao što su nedostatak kvalificirane radne snage uslijed vrlo intenzivnih gradnji svjetlovodnih mreža diljem Republike Hrvatske koje se u narednom period mogu još i dodatno intenzivirati. Osim toga, prema mišljenju HAKOM-a potrebno je sagledati provedbu cijelog procesa pristupa distribucijskom čvoru u praksi u duljem vremenskom razdoblju te u slučaju potrebe pristupiti cjelovitim izmjenama tog procesa, a ne samo skraćanju određenih rokova.</p>

Slijedom svega navedenog, A1 predlaže izmijeniti postojeće rokove u poglavlju 4.4.1 SP na način kako slijedi:

Predlaže se izmjena druge rečenice točke (1) na način da ista glasi:

„HT će se očitovati na podneseni Zahtjev za pristup distribucijskom čvoru u pisanom obliku u roku od 10 dana od dana zaprimanja Zahtjeva.“

Predlaže se izmjena prve rečenice točke (5) na način da ista glasi:

„Ukoliko postoji tehnička mogućnost za pristup distribucijskom čvoru, HT će u roku od 15 dana od dana zaprimanja Zahtjeva izraditi ponudu s tehničkim rješenjem koje će obuhvaćati sve potrebne radove u distribucijskom čvoru: montažu i pozicioniranje djelatnika te spajanje kabela spojne pristupne mreže Operatora korisnika, ukoliko Operator korisnik koristi vlastiti spojni pristupni kabel, odnosno pozicije niti u HT-ovom spojnom pristupnom kabelu u slučaju da Operator korisnik koristi usluge najma svjetlovodne niti bez prijenosne opreme na HT SSP mreži.“

Predlaže se izmjena prve rečenice točke (7) na način da ista glasi: „Operator korisnik će u roku od maksimalno 10 dana od dobivanja ponude HT-a, prihvatiti ili odbiti ponudu.“

Predlaže se izmjena treće rečenice točke (8) na način da ista glasi:

„U tom slučaju rok od 10 dana za prihvaćanje ili odbijanje ponude od strane Operatora korisnika počinje teći od dana zaprimanja detaljnog obrazloženja ponude od strane HT-a.“

Predlaže se izmjena točke (10) na način da ista glasi:

„Maksimalno 5 dana od dana prihvaćanja HT ponude, HT je obvezan izdati

predračun u visini 50% procijenjenih troškova koji je u roku od 7 dana od zaprimanja Operator korisnik dužan platiti HT-u kao predujam. Nakon uplate predujma od strane Operatora korisnika, HT će pristupiti izvođenju radova za realizaciju pristupa distribucijskom čvoru. Rok za realizaciju izvedenih radova je maksimalno 20 dana od dana uplate predujma.

Također je bitno naglasiti da je A1 u svojoj standardnoj ponudi za pristup svjetlovodnim mrežama koje A1 gradi uz državne potpore propisao rokove gotovo identične rokovima iz HT-ove standardne ponude čije skraćivanje predlaže. Slijedom navedenog, HAKOM ne prihvaća prijedlog A1.

	Ukoliko Operator korisnik ne uplati predujam u gore navedenom roku, smatra se da je odustao od povezivanja na distribucijski čvor.“	
	2) A1 predlaže dodatno izmijeniti/proširiti četvrtu rečenicu točke (14) u poglavlju 4.4.1 SP na način da ista glasi: „Ukoliko se prilikom primopredaje radova utvrdi da su svi radovi ispravni, HT i Operator korisnik će potpisati zapisnik o primopredaji te će se datumom primopredaje smatrati datum potpisivanja zapisnika o primopredaji. U slučaju da se prilikom primopredaje radova utvrde određene nepravilnosti, iste će se navesti u zapisniku te će ih HT otkloniti u roku od 10 dana. U navedenom slučaju datumom primopredaje smatra se datum kada HT obavijesti operatora korisnika da je otklonio sve utvrđene nepravilnosti unesene u zapisnik o primopredaji.“	<p>Prihvaća se</p> <p>Iako odredba čiju izmjenu predlaže A1 nije povezana s prijedlogom izmjena odredbi standardne iz odluke koja je bila na javnoj raspravi, HAKOM prihvaća prijedlog A1 budući da ga smatra razumnim jer doprinosi transparentnosti i smanjenju potencijalnih sporova koji mogu nastati uslijed nejasne primopredaje radova koji su povezani s pristupom distribucijskom čvoru. Za razliku od prethodnog prijedloga kojim A1 traži skraćivanje rokova, ovaj prijedlog ne može uzrokovati niti HT-u niti operatorima korisnicima nikakve štetne posljedice, nego naprotiv, predložen izmjena je korisna kako za HT, tako i za operatore korisnike jer se smanjuje mogućnost izbijanja potencijalnih sporova uslijed nejasnih odredbi o primopredaji radova.</p>
	3) Slično kao za inicijalni pristup distribucijskom čvoru, A1 predlaže skraćivanje rokova i za proširenje kapaciteta u postojećem distribucijskom čvoru te dodatno definiranje roka za dostavu predračuna. Stoga se u skladu s navedenim predlažu sljedeće izmjene u poglavlju 4.4.2 SP: Predlaže se izmjena druge rečenice točke (1) na način da ista glasi: „HT će se očitovati na podneseni Zahtjev za proširenje kapaciteta u distribucijskom čvoru u pisanom obliku, u roku od 10 dana od dana zaprimanja Zahtjeva.“ Predlaže se izmjena posljednje rečenice točke (3) na način da ista glasi: „HT će realizirati proširenje kapaciteta u roku od 10 radnih dana od kada Operator korisnik plati troškove za proširenje kapaciteta i dostavi djelatnik HT-u (ako koristi vlastiti djelatnik), pri čemu će HT maksimalno 5 dana od dana dostave ponude izdati predračun koji je u roku od 7 dana od zaprimanja Operator korisnik dužan platiti HT-u.“	<p>Ne prihvaća se</p> <p>HAKOM ne prihvaća prijedlog iz istih razloga kao i za prijedlog o skraćivanju rokova za pristup distribucijskom čvoru.</p>
	4) A1 predlaže dodati novu točku (5) u poglavlju 4.4.2 SP na način da ista glasi:	Ne prihvaća se

	<p>„Na zahtjev Operatora korisnika HT će omogućiti preseljenje nekorisćenih djelatnika i/ili modula s jednog distribucijskog čvora na drugi. Ovisno o vrsti opreme koja se seli na novu lokaciju, primijenit će se odgovarajući postupak vezan uz izradu tehničkog rješenja i realizaciju pristupa ili proširenja kapaciteta Operatora korisnika sukladno proceduri opisanoj u ovom poglavlju ili poglavlju 4.4.1.“</p>	<p>Osim što predmetni prijedlog ni na koji način nije povezan s prijedlogom odluke koja je bila na javnoj raspravi, HAKOM smatra da prijedlog A1 nije prihvatljiv uzimajući u obzir ionako ograničene ljudske resurse zbog kojih se i predlažu izmjene standardne ponude a koje prema mišljenju HAKOM-a ne treba dodatno neučinkovito trošiti za migraciju opreme koja je potrebna zbog eventualne neučinkovitosti operatora korisnika i lošeg planiranja.</p>
	<p>Podnošenje pojedinačnih zahtjeva</p> <p>1) S obzirom da se u drugom i petom odjeljku točke (2) u poglavlju 4.4.3 SP nalazi gotovo isti tekst koji se odnosi na postupak unošenja informacija s jedinstvene izjave, radi preglednosti SP i izbjegavanja bilo kakvih dvojbi oko primjene navedenih odjeljaka A1 predlaže u potpunosti brisati drugi odjeljak te zadržati tekst iz petog odjeljka.</p>	<p>Ne prihvaća se</p> <p>Prijedlog osim što nije povezan s odlukom o izmjenama standardne ponude koja je bila na javnoj raspravi, nije prihvatljiv niti zbog činjenice da su u drugom odjeljku čije brisanje se predlaže, i u petom odjeljku opisane različite procedure - u drugom odjeljku se radi o Jedinstvenoj izjavi, a u petom o Jedinstvenom zahtjevu. Stoga nije opravdano brisanje drugog odjeljka.</p>
	<p>2) Slično kao u prethodnoj točki, u trećem odjeljku točke (2) u poglavlju 4.4.3 SP nalaze se dva teksta koja opisuju isti postupak (dobivanje informacije o postojećem operatoru putem B2B servisa), ali za razliku od prethodne točke, ova dva teksta čak nisu ni usklađena pa je stoga još veća mogućnost različitog tumačenja. S obzirom da prvi dio navedenog odjeljka zapravo nije usklađen niti s ostalim SP HT-a te je isti vjerojatno u nekom ažuriranju SP greškom ostavljen, A1 predlaže brisati navedeni tekst koji glasi kako slijedi:</p> <p>„HT će putem B2B servisa omogućiti Operatorima korisnicima informacije o postojećem/im operatoru/ima krajnjeg korisnika koji mu svoje maloprodajne usluge pruža/ju na temelju neke od veleprodajnih usluga HT-a, kao i o ugovorenim veleprodajnim uslugama, osim u slučaju kada postojeći operator pruža krajnjem korisniku maloprodajne usluge na temelju HT-ove usluge izdvojenog pristupa lokalnoj petlji ili usluge samostalnog pristupa internetu. Isto tako, HT neće omogućiti podatke o postojećem operatoru krajnjeg korisnika u slučaju kada postojeći operator pruža usluge krajnjem korisniku temeljem usluge Operatora korisnika koji pruža usluge postojećem operatoru putem HT-ove veleprodajne usluge pristupa pasivnoj</p>	<p>Prihvaća se</p> <p>S obzirom da je riječ o očitoj pogrešci, radi izbjegavanja različitog tumačenja HAKOM prihvaća ovaj prijedlog te će se odluka na odgovarajući način dopuniti.</p>

		<p>pristupnoj svjetlovodnoj mreži na lokaciji distribucijskog čvora za svjetlovodne distribucijske mreže.“</p>	
		<p>3) U točki (3) u poglavlju 4.4.4 navedeno je sljedeće: „Kućnu svjetlovodnu instalaciju u stanu/poslovnom prostoru krajnjeg korisnika, ovisno o izboru Operatora korisnika, osigurava HT ili sam Operator korisnik.“ Naime, iako je HAKOM odredio HT-u obvezu usklađivanja procesa uključenja FA-PON usluge s BSA uslugom, u praksi je situacija takva da HT operatorima korisnicima ne omogućuje opciju izgradnje kućne instalacije od strane HT-a već HT zahtijeva da za nove korisnike istu uvijek izvodi operator korisnik. Naime, za razliku od BSA usluge, kod podnošenja B2B zahtjeva za uključenje FA-PON usluge uopće ne postoji mogućnost izbora tko gradi kućnu instalaciju, a ista čak nije niti predviđena B2B tehničkom specifikacijom koju je HT dostavio operatorima korisnicima. Stoga A1 predlaže da se u SP ugradi odgovarajući tekst koji će definirati postupak izbora operatora koji gradi kućnu instalaciju putem B2B servisa kako je to već predviđeno SP ili, ako HAKOM smatra da isto nije potrebno dodatno definirati u SP, na drugi način obveže HT da isto omogući u B2B-u jer je trenutno predmetna odredba samo slovo na papiru.</p>	<p>Ne prihvaća se</p> <p>HAKOM ne prihvaća prijedlog A1 jer smatra da je standardna ponuda usklađena s odlukom HAKOM-a KLASA: UP/I-344-01/21-05/01, URBROJ: 376-05-1-21-12, od 10. lipnja 2021. kojom je određena obveza HT-u da „Omogući korištenje svjetlovodne instalacije u stanu krajnjeg korisnika koja je u vlasništvu Hrvatskog Telekom d.d. Zagreb, na isti način kako je to omogućeno Standardnom ponudom Hrvatskog Telekom d.d. Zagreb za uslugu veleprodajnog širokopojasnog pristupa“. Predmet navedene odluke nije bio niti je to bila namjera HAKOM-a da obveže HT da prilikom pružanja usluge FA-PON mora osigurati kućnu instalaciju u stanu krajnjeg korisnika, nego je namjera bila omogućiti korištenje kućnih instalacija u stanu krajnjih korisnika koje su već izgrađene i u vlasništvu su HT-a.</p>
		<p>4) U točkama (3) i (4) u poglavlju 4.4.4, koje bi zapravo trebale biti točke (4) i (5) s obzirom da se točka (3) dva puta navodi u navedenom poglavlju, A1 predlaže izmijeniti posljednju rečenicu u obadvije točke na način da ista glasi: „U svakom slučaju, HT je obavezan putem B2B servisa obavijestiti Operatora korisnika o datumu realizacije predmetnog zahtjeva, najkasnije u trenutku potvrde tehničke mogućnosti.“</p> <p>Obrazloženje S obzirom da SP nije jasno definirano u kojem trenutku HT obavještava operatora korisnika o datumu realizacije pojedinog zahtjeva, A1 predlaže predmetnu izmjenu. Naime, iako je već godinama ustaljena praksa kod ugovaranja veleprodajnih usluga da HT kod potvrde tehničke mogućnosti</p>	<p>Prihvaća se</p> <p>HAKOM smatra razumnim prijedlog A1 da HT najkasnije u trenutku potvrde tehničkih mogućnosti realizacije zahtjeva za uključenje obavijesti operatora korisnika o planiranom datumu realizacije. Naime, operatoru korisniku je bitna ta informacija da bi je mogao komunicirati svom krajnjem korisniku. Također, na ovaj način se provodi usklađenje sa sličnim odredbama koje su propisane ovom odlukom u slučaju realizacije veleprodajne usluge za krajnjeg korisnika koji se nalazi u obiteljskoj kući za koju je potrebna izgradnja svjetlovodne infrastrukture do izvoda postojeće svjetlovodne infrastrukture, kao i u slučaju realizacije usluge za koju je potrebno proširenje svjetlovodne infrastrukture.</p>

		<p>šalje kroz B2B operatorima planirani datum realizacije zahtjeva, u slučaju FA-PON usluge navedeno nije jasno definirano.</p> <p>Stoga HT isto koristi na način da informaciju o datumu realizacije dostavlja jako kasno u samom procesu (čak i nakon 30 dana od podnošenja zahtjeva) pa operatori korisnici tek neposredno prije realizacije zahtjeva saznaju datum realizacije. Naime, za FA-PON uslugu HT i danas dostavlja informaciju o datumu realizacije u trenutku potvrde tehničke mogućnosti, ali je problem što potvrdu tehničke mogućnosti dostavlja u prosjeku 30-tak dana od podnošenja zahtjeva, iako je standardnom ponudom za isto predviđen rok od 5 radnih dana. U svakom slučaju, A1 predlaže da se stoga u SP jasnije definira da će HT dostavljati datum realizacije usluge u trenutku potvrde tehničke mogućnosti (već propisani rok od 5 radnih dana te novi predloženi rok od 10 radnih dana od strane A1 za posebne situacije kako je navedeno u drugim komentarima A1).</p>	
		<p>5) S obzirom da prvi podstavak točke (5) poglavlja 4.4.4 SP nije usklađen s točkom (3) istog poglavlja (izbor izgradnje kućne instalacije), A1 predlaže izmjenu navedenog podstavka na način da isti glasi: „Izgradnju svjetlovodne kućne instalacije i njeno povezivanje sa svjetlovodnom okosnicom zgrade, ako Operator korisnik odluči sam graditi istu;“</p>	<p>Ne prihvaća se</p> <p>Nije potrebno usklađivanje koje predlaže A1 s obzirom da je točkom 3. članka 4.4.4. standardne ponude jasno propisano da operator korisnik može koristiti svjetlovodnu kućnu instalaciju koja je u vlasništvu HT-a.</p>
		<p>6) Iako standardnom ponudom isto nije predviđeno, a B2B specifikacijom je isto predviđeno kao neobvezan parametar (parametar pod nazivom „tol“), HT kod podnošenja zahtjeva za FA-PON uslugu inzistira na dostavi podataka o vrsti objekta i katu na kojem se krajnji korisnik nalazi te u slučaju nedostavljanja navedenih podataka odbija zahtjeve operatora korisnika.</p> <p>A1 smatra da je isto potpuno neopravdano jer vrstu objekta (obiteljska kuća ili višestambena zgrada) HT sigurno zna (već je dostavlja operatorima korisnicima u sklopu BSA B2B izvještaja o dostupnosti), a kat na kojem se korisnik nalazi ionako će utvrditi direktno na lokaciji krajnjeg korisnika, a ako je potrebno može je saznati i od</p>	<p>Ne prihvaća se</p> <p>Parametar „tol“ iz komentara A1 nije obvezan te se HAKOM slaže s A1 da ne dostava navedenog operatora ne smije biti razlog odbijanja zahtjeva. S obzirom da se „tol“ parametar ne navodi kao obvezan u standardnoj ponudi HAKOM ne vidi potrebu za bilo kakvom izmjenom standardne ponude (što A1 i ne predlaže), međutim ako je namjera A1 bila upozoriti HAKOM da HT neopravdano odbija zahtjeve za realizaciju usluge, pozivam A1 da svaki takav konkretan slučaj prijavi HAKOM-u.</p>

	<p>krajnjeg korisnika s obzirom da je jedan od obveznih podataka u zahtjevu kontakt broj krajnjeg korisnika. Dodatno, iz prakse se pokazalo da čak i u slučaju slanja krivih podataka za navedene parametre, HT pristupa realizaciji zahtjeva, ali u slučaju da se isti ne dostave, zahtjev će biti odbijen. Isto tako, kod aktivacije usluga na bakru, navedeni podaci se ne traže čak i u slučaju novih objekata kod kojih je potrebna nadogradnja mreže, pa se postavlja pitanje, kako je moguće da HT zahtjeve na bakru može realizirati bez navedenih podataka, ali FTTH zahtjeve ne može.</p>	
	<p>Postupak otklona kvara/smetnji</p> <p>1) S obzirom da postupak otklona kvara/smetnje u SP nije usklađen s postupkom iz BSA SP, a isto se pogotovo odnosi na mogućnost operatora korisnika da u roku od 24 sata potvrdi da je kvar zaista otklonjen (već HT odmah po obavljanju aktivnosti na svojoj strani zatvara kvar/smetnju), A1 predlaže u poglavlje 4.7.1 SP dodati sljedeću odredbu koja je navedena i u BSA SP: „Vrijeme otklona kvara/smetnje prestaje u trenutku kada HT podnese izvještaj o uspješno otklonjenom kvaru/smetnji pod uvjetom da Operator korisnik u roku od 24 sata putem B2B-a potvrdi da je kvar/smetnja uistinu otklonjena.</p> <p>U slučaju da Operator korisnik u navedenom roku utvrdi da kvar/smetnja nije otklonjena, smatra se da vrijeme otklona kvara/smetnje nije prestalo, pri čemu se u vrijeme za otklanjanje kvara/smetnje ne uključuje vrijeme koje je Operatoru korisniku bilo potrebno za dostavljanje potvrde o uspješno otklonjenom kvaru/smetnji, odnosno za dostavljanje obavijesti da kvar/smetnja nije otklonjena. U slučaju dostavljanja obavijesti da kvar/smetnja nije otklonjena, Operator korisnik će dostaviti detaljno pojašnjenje kojim potvrđuje da navedeni kvar/smetnja još uvijek nije otklonjena. Ukoliko Operator korisnik drugi put prijavi neispravan otklon prijavljenog kvara/smetnje putem provjere statusa otklona kvara/smetnje, Operator korisnik dogovara s tehničarom HT-a zajednički izlazak na teren radi otklanjanja problema Ukoliko je potrebno HT ili Operator korisnik mogu inicirati dogovor s tehničarom HT-a zajednički</p>	<p>Ne prihvaća se</p> <p>S obzirom da sami prijedlog nije povezan s odlukom koja je bila na javnoj raspravi te činjenicu da se uvidom u raspoložive podatke može zaključiti da problem s kvarovima/smetnjama na svjetlovodnoj mreži HT-a nije značajan, HAKOM u ovom trenutku ne vidi razloga za predložene izmjene standardne ponude. Međutim, ako A1 smatra važnim da se te izmjene naprave, HAKOM poziva A1 da u zasebnom postupku predloži takve izmjene.</p>

	<p>izlazak na teren radi otklona smetnje i nakon što Operator korisnik prvi put prijavi neispravan otklon prijavljenog kvara/smetnje. U slučaju da Operator korisnik u predviđenom roku od 24 sata ne dostavi povratno očitovanje o statusu prijavljenog kvara/smetnje, smatrat će se da je kvar/smetnja otklonjena te će HT putem B2B servisa poslati potvrdu da je kvar/smetnja otklonjena.“</p>	
	<p>Mjesečne naknade 1) S obzirom da se u praksi pokazalo da nije jasno definirano u kojem slučaju se naplaćuje koja naknada iz tablice mjesečnih naknada u poglavlju 5.2., A1 predlaže da se u SP doda odgovarajuće pojašnjenje kako bi se izbjegle mogućnosti različitog tumačenja naplate predmetnih naknada s obzirom da je u prošlosti bilo nejasno koja naknada se odnosi na obiteljske kuće.</p>	<p>Prihvaća se HAKOM prihvaća prijedlog A1 te smatra potrebnim dodati pojašnjenje koje predlaže A1 iz kojeg je vidljivo da se mjesečna naknada za <i>Uslugu pristupa pasivnoj pristupnoj svjetlovodnoj mreži na lokaciji distribucijskog čvora za svjetlovodne distribucijske mreže - bez svjetlovodne okosnice zgrade</i> primjenjuje samo u višestambenim zgradama u kojima HT nije vlasnik svjetlovodne instalacije.</p>

Očitovanje Hrvatskog Telekoma d.d. na komentare s javne rasprave

KOMENTARI NA PRIJEDLOGE IZMJENA

...ali je potrebno izgraditi svjetlovodnu infrastrukturu od obiteljske kuće do izvoda postojeće svjetlovodne infrastrukture, HT će realizirati zahtjev Operatora korisnika u roku od najviše 30 dana po primitku zahtjeva za uključenje. U navedeno vrijeme nije uključeno vrijeme na čekanja koja nisu u domeni HT-a, a HT će o istome obavijestiti Operatora korisnika putem B2B servisa. U svakom slučaju, HT će u roku od 5 radnih dana od primitka zahtjeva provjeriti tehničku mogućnost, te putem B2B servisa (B2B INFO poruka), obavijestiti Operatora korisnika da se radi o realizaciji FA u obiteljskoj kući. Zahtjev je moguće odbiti i nakon potvrde tehničke mogućnosti ako do Krajnjeg korisnika nije moguće provući svjetlovodnu nit zbog toga što krajnji korisnik ili treća strana to ne dozvoljavaju. Vrijeme potrebno za dobivanje suglasnosti/odobrenja/dozvole nadležnih tijela/vlasnika nekretnine se ne računa u rok uključanja FA usluge.

A1 prijedlog

HT će realizirati zahtjev Operatora korisnika u roku od najviše 30 dana po primitku zahtjeva za uključenje. Taj rok uključuje i realizaciju veleprodajnog širokopojasnog pristupa temeljem FTTH rješenja. **HT će u roku od 1 radnog dana od primitka zahtjeva putem B2B servisa (B2B INFO poruka) obavijestiti Operatora korisnika da se radi o realizaciji usluge u obiteljskoj kući te će u roku od 10 radnih dana od primitka zahtjeva obavijestiti Operatora korisnika o postojanju tehničke mogućnosti realizacije zahtjeva. U trenutku potvrde tehničke mogućnosti, HT će Operatoru korisniku dostaviti informaciju o planiranom datumu realizacije usluge."**

A1 obrazloženje

A1 smatra da nije opravdano imati rok od 30 dana za aktivaciju te dodatno imati mogućnost "parkiranja", odnosno produljenja roka zbog suglasnosti trećih strana. Stoga je prijedlog da se prihvati predloženi rok HT-a od 30 dana koji uključuje sve potrebne aktivnosti s HT-ove strane i koji se ne može dodatno produljivati. Podredno, ako se HT-u i dalje ostavi mogućnost "parkiranja" zahtjeva, odnosno produljenje roka za aktivaciju zbog čekanja na treću stranu, što A1 nikako ne podržava, u navedenom slučaju je potrebno zadržati rok od 15 dana za realizaciju, kako je i danas predviđeno standardnom ponudom.

A1 smatra kako je potrebno jasnije definirati na koji način će HT obavještavati operatore korisnike o statusu podnesenog zahtjeva te navode probleme s trenutnom praksom prema kojoj za obiteljske kuće (OK) u roku od 5 dana samo dobiju info da se radi o OK za koju je potrebno izgraditi privod nakon čega čekaju 20-40 dana za potvrdu tehničke mogućnosti bez da imaju ikakvu info kada bi zahtjev mogao biti realiziran.

A1 predlaže da HT u roku od 1 radnog dana dostavi informaciju da je potrebno izgraditi privod do krajnjeg korisnika s obzirom da je navedena informacija HT-u unaprijed poznata i za istu nije potrebno provoditi provjeru tehničke mogućnosti na terenu, a da u roku od 10 radnih dana (produljenje standardnog roka za provjeru tehničke mogućnosti za dodatnih 5 radnih dana) provjeri tehničku mogućnost te javi operatoru korisniku planirani datum realizacije zahtjeva.

OT komentar

Novi rok nije u skladu s propisanim rokom realizacije maloprodajne usluge.

Iz dosadašnje prakse realizacije veleprodajne FTTH usluge, uočili smo kako je HT u pravilu zahtjeve realizirao u trenutno važećem roku od 15 dana i u slučajevima kada svjetlovodna nit još uvijek nije spojena na obiteljsku kuću.

Dovode u pitanje razloge za produljenje – oštećenja DTK i manjak kadra. Po njima pravilno održavanje DTK i redovna usavršavanja rješavaju problem.

HT komentar

HT i dalje ostaje pri svome prijedlogu u dijelu rokova te poziva HAKOM da uvaži obrazloženja koja je HT dostavio prije pokretanja javne rasprave. Dodatno, HT je po primitku komentara izvršio analizu podatka o realizaciji ovog tipa zahtjeva za vlastitu maloprodaju iz kojih proizlazi kako je minimalno vrijeme potrebno za izgradnju privoda za vlastitu maloprodaju 30 dana bez da je uzeto vrijeme parkiranja. S obzirom na navedeno, HT napominje kako regulatorna obveza nediskriminacije ima za cilj osigurati istovjetne uvjete u istovjetnim okolnostima za druge operatore koji pružaju istovjetne usluge. Iz svega navedenog proizlazi kako predloženi rokovi ni na koji način nemaju za cilj diskriminirati druge operatore nego se jednostavno radi o činjenici da s obzirom na kompleksnost radova i manjak kadra s kojim se suočavaju svi operatori HT nije u mogućnosti potrebne radove izvršiti u kraćem roku. Vezano za prijedlog od A1 da se u slučaju produljenja roka HT-u onemogućiti „parkiranje“, HT ističe kako potreba za „parkiranjem“ ne proizlazi iz definiranog roka nego činjenice da se svakodnevno susrećemo s problemima koji nisu u domeni HT-a te na koje nikako ne možemo utjecati. HT smatra kako izmjene koje predlaže A1 a koje mogu dovesti do situacija da HT plaća naknadu za kašnjenje zbog problema koji nisu u njegovoj domeni nisu prihvatljive te HAKOM iste ne bi trebao prihvatiti.

HT prihvaća prijedlog u dijelu u kojem se definira kako će HT u roku od 1 radnog dana od primitka zahtjeva putem B2B servisa (B2B INFO poruka) obavijestiti Operatora korisnika da se radi o realizaciji usluge u obiteljskoj kući, ali naglašavamo da tada moramo poslati još jednu INFO poruku o prihvaćanju zahtjeva u roku od 5 radnih dana od primitka zahtjeva budući da u roku od jednog dana ne možemo izvršiti provjeru stanja na terenu. Smatramo da bi procedura bila jednostavnija ukoliko bi se slala jedna INFO poruka, a ne dvije. Međutim, HT smatra kako zahtjev da se u roku od 10 radnih dana od primitka zahtjeva obavijesti operator o planiranom datumu realizacije zahtjeva nije opravdan. Naime, HT trenutno planirani datum realizacije dostavlja tek po izgradnji privoda s obzirom da tek s izgradnjom privoda HT može potvrditi datum realizacije. Želimo naglasiti kako treba predvidjeti razuman vremenski rok u kojem će HT implementirati dostavu predmetnih informacija i prilagodbu za primitak tih informacija od strane operatora.

Dnevna kvota zahtjeva za uključenje u slučaju kada je potrebno izgraditi svjetlovodnu infrastrukturu od obiteljske kuće do izvoda je 2 zahtjeva po jednom distribucijskom čvoru. U ovu kvotu ulaze zahtjevi za uključenje uz izgradnju svjetlovodne infrastrukture, za bilo koju uslugu na FTTH rješenju, od strane Operatora korisnika i HT-a.

A1 komentar

A1 u svome komentaru nije iskazao simpatije za prijedlog međutim nije niti iznio izričito protivljenje uvođenju kvota, dapače dani su prijedlozi kako poboljšati mjeru.

1. kvote ne smiju biti definirane po DČ-u nego na geo. Području (navode kako BSA korisnici ni ne znaju kojem DČ pripada korisnik). DČ se razlikuju u veličini i nikako nema logike definirati kvotu prema dč-u.
2. obvezati HT da putem B2B servisa omogući pregled svih zaprimljenih zahtjeva u trenutnom danu po pojedinom DČ-u (bez potrebe za navođenjem naziva podnositelja zahtjeva) kako bi operatori korisnici prije podnošenja zahtjeva mogli znati jesu li dnevne kvote već dostignute za pojedini DČ te na temelju navedene informacije odlučiti žele li odgoditi podnošenje zahtjeva za sljedeći dan ili će ga podnijeti odmah znajući unaprijed da će rok realizacije biti produljen za dodatnih 5 radnih dana.

Telemach

<p>Telemach predlaže da se kvota od 2 zahtjeva bude definirana na način da vrijedi za svakog operatora, tj. da svaki operator može dnevno poslati dva ovakva zahtjeva po DČ-u</p>	
<p>OT komentar Kvote nisu u skladu s analizom. Postojeće kvote se nikada nisu koristile što pokazuje nepotrebnost. Bojazan da će HT popuniti kvote s obzirom na dostupnost info. I komercijalnu ponudu.</p>	
<p>HT komentar HT pozdravlja konstruktivne komentare koje su poslali A1 i Telemach te predlaže odredbu o kvotama izmijeniti na način da se dnevna kvota od jednog zahtjeva po danu definirana za svakog od operatora. Uvažavajući komentare od A1, HT također predlaže da definirana kvota od jednog zahtjeva po danu po operatoru ne bude definirana u odnosu na pojedinačni distribucijski čvor nego da ista bude definirana na određeno geografsko područje (područje pokrivanja OLT-a). Definiranjem kvote po operatoru izbjegava se problem s praćenjem broja zahtjeva po danu te svaki operator sam određuje hoće li slati dodane zahtjev koji zahtijevaju izgradnju privoda ili će čekati neki od narednih dan.</p>	
<p><i>6) U slučaju zahtjeva za uključenje novog korisnika koji ne koristi FTTH rješenje, kada se provjerom tehničkih mogućnosti ustanovi da su na adresi krajnjeg korisnika zauzeti svi instalirani kapaciteti te postoji mogućnost uključanja tražene usluge uz proširenje svjetlovodne infrastrukture, HT će u roku od 5 radnih dana od primitka zahtjeva provjeriti tehničku mogućnost, te putem B2B servisa obavijestiti Operatora korisnika da se radi o realizaciji FA uz proširenje, te će dostaviti odgovor Operatoru korisniku o mogućnosti realizacije zahtjeva uz napomenu "Potrebno proširenje svjetlovodne infrastrukture".</i></p>	
<p>A1 prijedlog <i>(6) U slučaju zahtjeva za uključenje novog korisnika koji ne koristi FTTH rješenje, kada su na adresi krajnjeg korisnika zauzeti svi instalirani kapaciteti te postoji mogućnost uključanja tražene usluge uz proširenje svjetlovodne infrastrukture, HT će realizirati zahtjev Operatora korisnika u roku od najviše 30 dana po primitku zahtjeva za uključenje. HT će u roku od 1 radnog dana od primitka zahtjeva putem B2B servisa (B2B INFO poruka) obavijestiti Operatora korisnika da se radi o realizaciji FA uz proširenje te će u roku od 10 radnih dana od primitka zahtjeva obavijestiti Operatora korisnika o postojanju tehničke mogućnosti realizacije zahtjeva. U trenutku potvrde tehničke mogućnosti, HT će Operatoru korisniku dostaviti informaciju o planiranom datumu realizacije usluge. Zahtjev je moguće odbiti i nakon potvrde tehničke mogućnosti ako do Krajnjeg korisnika nije moguće provući svjetlovodnu nit zbog toga što krajnji korisnik ili treća strana to ne dozvoljavaju."</i></p>	<p>A1 obrazloženje HT bi u svakom trenutku trebao znati na kojoj adresi je moguće realizirati FTTH uslugu, a pogotovo bi trebao znati na kojim adresama su zauzeti svi instalirani kapaciteti te bi takve adrese trebao posebno označiti u izvještajima o dostupnosti veleprodajnih FTTH usluga. Ne postoji nikakav opravdani razlog da HT uzima rok od 5 radnih dana za provjeru zahtjeva operatora korisnika te mu u navedenom roku javlja informaciju da je potrebno proširiti kapacitete svjetlovodne infrastrukture kad navedenu informaciju HT ima sigurno i prije podnošenja zahtjeva. Naime, nemoguće je da HT tek po podnošenju zahtjeva operatora korisnika za veleprodajnom uslugom utvrđuje da su na pojedinom DČ-u/OLT-u zauzete sve optičke niti i konektori te da stoga na traženoj adresi nema slobodnih kapaciteta jer zasigurno postoje interni mehanizmi unutar HT-a koji omogućuju praćenje zauzetosti optičkih niti i ostalih mrežnih kapaciteta te će HT navedene situacije prepoznati značajno prije podnošenja zahtjeva operatora korisnika. U svakom slučaju, smatramo da nema nikakvog opravdanog razloga da operator korisnik provjerava i potvrđuje tehničko rješenje HT-a za proširenje svjetlovodne mreže jer navedeno samo nepotrebno produljuje rok realizacije veleprodajne usluge. A1 smatra potrebnim napomenuti da se u praksi trenutno često susreće sa situacijama u kojima HT odbija zahtjeve za uključenje FA-PON usluge s razlozima "Grupiranje u tehnički projekt; Naselje nema mreže" ili "Zgrada izgrađena - nema kapaciteta (zračna mreža)" iako je zahtjev podnesen za adresu na kojoj je HT prijavio dostupnost u B2B izvještaju. Stoga je vrlo važno osigurati da se navedene adrese ispravno označe u B2B izvještajima (dodavanjem predloženog stupca o statusu izgradnje mreže) kako</p>

	bi operatori znali da na tim adresama nije moguće realizirati veleprodajnu uslugu bez proširenja mreže prema predloženom postupku.
<p>Telemach Hrvatska d.o.o. predlaže da se u predmetnoj odredbi jasno navede kako trošak realizacije tehničkog rješenja snosi HT obzirom da u trenutnom prijedlogu odredbe isto nije nedvojdbeno definirano.</p>	
<p>OT prijedlog je Optime izmijeniti predmetnu odredbu prijedloga Odluke na način da se isti u cijelosti usuglasi s postojećim uvjetima/odredbama za nadogradnju mreže do 100 metara koji su propisani u članku 4.1, stavkom 34 Standardne ponude.</p>	
<p>HT komentar HT je suglasan da se briše dio prijedloga koji se odnosi na odobravanje tehničkog rješenja od strane operatora korisnika, međutim HT i dalje ostaje pri svome prijedlogu u dijelu rokova te predlaže u slučaju zahtjeva za novi pojedinačni pristup, kada se provjerom tehničkih mogućnosti ustanovi da su na adresi krajnjeg korisnika zauzeti svi instalirani kapaciteti te postoji mogućnost uključivanja tražene usluge uz proširenje svjetlovodne infrastrukture, definirati rok uključivanja od 60 dana. Navedeno vrijeme po uzoru na izgradnju privoda ne uključuje vrijeme čekanja ukoliko isto nije u domeni HT-a. Dodatno, HT je po primitku komentara izvršio analizu podatka o rokovima realizacije zahtjeva koji su zahtijevali proširenje izvoda te iz analize proizlazi kako prosječno vrijeme potrebno za realizaciju novih korisnika uz proširenje izvoda iznosi više od 60 dana. S obzirom na navedeno, HT napominje kako regulatorna obveza nediskriminacije ima za cilj osigurati istovjetne uvjete u istovjetnim okolnostima za druge operatore koji pružaju istovjetne usluge. Iz svega navedenog proizlazi kako predloženi rokovi ni na koji način nemaju za cilj diskriminirati druge operatore nego se jednostavno radi o činjenici da s obzirom na kompleksnost radova i manjak kadra s kojim se suočavaju svi operatori HT nije u mogućnosti potrebne radove izvršiti u kraćem roku. Vezano za prijedlog od A1 da se u slučaju produljenja roka HT-u onemogućiti „parkiranje“, HT ističe kako potreba za „parkiranjem“ ne proizlazi iz definiranog roka nego činjenice da se svakodnevno susrećemo s problemima koji nisu u domeni HT-a te na koje nikako ne možemo utjecati. HT smatra kako izmjene koje predlaže A1 a koje mogu dovesti do situacija da HT plaća naknadu za kašnjenje zbog problema koji nisu u njegovoj domeni nisu prihvatljive te HAKOM iste ne bi trebao prihvatiti.</p> <p>HT prihvaća prijedlog u dijelu u kojem se definira kako će HT u roku od 1 radnog dana od primitka zahtjeva putem B2B servisa (B2B INFO poruka) obavijestiti Operatora korisnika da se radi o realizaciji usluge uz proširenje, ali naglašavamo da tada moramo poslati još jednu INFO poruku o prihvaćanju zahtjeva u roku od 5 radnih dana od primitka zahtjeva budući da u roku od jednog dana ne možemo izvršiti provjeru stanja na terenu. Smatramo da bi procedura bila jednostavnija ukoliko bi se slala jedna INFO poruka, a ne dvije. Međutim, HT smatra kako zahtjev da se u roku od 10 radnih dana od primitka zahtjeva obavijesti operator o planiranom datumu realizacije zahtjeva nije opravdan. Naime, HT trenutno planirani datum realizacije dostavlja tek po izgradnji privoda s obzirom da tek po proširenju privoda HT može potvrditi datum realizacije. Želimo naglasiti kako treba predvidjeti razuman vremenski rok u kojem će HT implementirati dostavu predmetnih informacija i prilagodbu za primitak tih informacija od strane operatora.</p>	
<p>KOMENTRI VEZANI ZA NADOGRADNJE B2B SUSTAVA</p>	
<p>A1 predlaže da se postojeći izvještaji o dostupnosti veleprodajnih FTTH usluga nadopune dodatnom informacijom u kojem je točno statusu izgradnje pojedina adresa navedena u izvještaju (pogotovo s obzirom na uvođenja kvota) jer su trenutno sve adrese prikazane kao da je FTTH usluga dostupna bez dodatnih radova, što se u praksi pokazalo kao netočno.</p> <p>Stoga smatramo da je potrebno ažurirati postojeći B2B izvještaj 40 (Podaci o lokaciji OLT-a i područje pokrivanja OLT-a) i 69 (Područje pokrivanja distribucijskog čvora) s predloženim dodatnim informacijama kako bi operatori korisnici u trenutku prodaje usluge svom krajnjem korisniku mogli komunicirati barem okvirnu informaciju o</p>	

planiranom datumu realizacije. Dodavanje navedenih informacija za HT ne bi trebao predstavljati poseban problem, s obzirom da se u izvještaju 40 već dostavlja informacija o vrsti objekta, a status izgradnje mreže HT također redovito prati što se vidi i iz novog B2B izvještaja 71 koji je nastao kao posljedica uvođenja tzv. komercijalne ponude HT-a za realizaciju FTTH zahtjeva na adresama koje pripadaju izvodima u izgradnji.

Isto je predloženo i kroz prijedlog izmjene SP gdje se predlaže na određenom mjestu dodati sljedeću rečenicu: Operatorima korisnicima će putem B2B izvještaja dodatno biti dostupne informacije o statusu izgradnje mreže na pojedinoj adresi.

A1 smatra da bi i informaciju o vlasništvu svjetlovodne okosnice u zgradi HT trebao uvrstiti u postojeće izvještaje kako bi operatori prije podnošenja zahtjeva znali trebaju li dodatno ugovarati s drugim nositeljem prava najam svjetlovodne okosnice ili je ista sastavni dio HT veleprodajne usluge.

A1 dodatno predlaže da se u postojeće izvještaje o dostupnosti FTTH usluge na pojedinoj adresi za svaku adresu doda podatak o DGU ID navedene adrese kako bi svi operatori imali isto razumijevanje o kojoj se točno adresi radi. Naime HAKOM je nedavno od svih operatora zatražio usklađivanje izvještaja prema HAKOM-u na način da se adrese dostavljaju u DGU formatu.

A1 predlaže dodati novi izvještaj o podacima o OLT-u na sličan način kako je to napravljeno za distribucijske čvorove (B2B izvještaj 68). Naime, trenutno ne postoji niti jedan izvještaj na temelju kojeg bi operatori korisnici dobili informaciju o svim OLT-ovima u jednoj županiji te je stoga teško pratiti koje adrese pripadaju pojedinim OLT-ovima. U navedeni izvještaj bi trebalo uključiti i informaciju o ukupnom kapacitetu OLT-a kako bi operator korisnici znali koliki broj korisnika pojedini OLT pokriva kako bi analizirali mogućnost ugovaranja bloka pristupa na OLT-u određene veličine, u svrhu ostvarivanja popusta na mjesečnu naknadu.

HT komentar

HT smatra sve predložene izmjene o nadogradnji B2B izvještaja osim one koja se odnosi na novi izvještaj o podacima o OLT-u razumnim. HT smatra kako novi izvještaj o podacima o OLT-u sistematiziran na način kako A1 predlaže nije razuman s obzirom da operatori korisnici naveden podatke mogu već sada dobiti kombiniranjem izvještaja 39 i 40. S obzirom na opterećenost internih resursa zbog konverzije s kune na euro, HT predlaže implementaciju predloženih izmjena u roku od 6 mjeseci. Nadalje, HT smatra kako predložene izmjene ne trebaju biti dio konačne odluke, nego će HT implementaciju predmetnih izmjena dogovoriti zajedno s operatorima korisnicima.

KOMENTARI VEZANI ZA POJAŠNJENJE SP

A1 predlaže brisati posljednju rečenicu iz stavka (18) u poglavlju 4.1. BSA ponude koja glasi:

„Ako svjetlovodnu kućnu instalaciju gradi Operator korisnik, isti je obavezan pisanim putem obavijestiti HT o dovršetku izgradnje kućne instalacije na dotičnoj lokaciji.“ Odgovornost HT-a u tom slučaju je da omogući uslugu do stana krajnjeg korisnika i nema potrebe da dodatno traži od operatora korisnika informacije o kućnoj instalaciji koja je odgovornost operatora korisnika.

HT komentar

HT nije suglasan s predloženom izmjenom. HT smatra kako je dostava obavijesti o dovršetku kućne instalacije na dotičnoj adresi nužna s obzirom da je to preduvjet za uspostavu konačne usluge i instalaciju ONT uređaja. Nadalje, s obzirom na činjenicu kako je HT dužan platiti penale u slučaju kada usluga nije aktivirana na vrijeme, HT smatra nužnim prije same aktivacije usluge biti obaviješten o dovršetku izgradnje kućne instalacije. Međutim, HT smatra kako se predmetna odredba može izmijeniti na način da se briše dio koji kaže kako obavijest o dovršetku kućne instalacije treba biti komuniciranja pisanim putem te ističemo kako je istu moguće dostaviti i elektroničkim putem.

U stavku (19) u poglavlju 4.1. SP, A1 predlaže izmijeniti posljednju rečenicu na način da ista glasi:

„U svakom slučaju, HT je obavezan putem B2B servisa obavijestiti Operatora korisnika o datumu realizacije predmetnog zahtjeva, najkasnije u trenutku potvrde tehničke mogućnosti.“

<p><i>Problem s FA-PON uslugom. Naime, za FA-PON uslugu HT i danas dostavlja informaciju o datumu realizacije u trenutku potvrde tehničke mogućnosti, ali je problem što potvrdu tehničke mogućnosti dostavlja u prosjeku 30-tak dana od podnošenja zahtjeva, iako je standardnom ponudom za isto predviđen rok od 5 radnih dana.</i></p>
<p>HT komentar <i>Vidi HT komentare vezano za prijedloge izmjena.</i></p>
<p><i>U prvoj rečenici u stavku (20) u poglavlju 4.1. SP potrebno je brisati pojam ADSL/VDSL s obzirom da bi se navedeni stavak trebao odnositi i na FTTH tehnologiju. U suprotnom ostaje nejasno koji se postupak, uključujući i rok realizacije, primjenjuje u slučaju podnošenja zahtjeva za novog krajnjeg korisnika na FTTH tehnologiji.</i></p>
<p>HT komentar <i>HT smatra kako s obzirom na kontekst cijelog poglavlja nije moguće samo izbrisati tekst koji predlaže A1. S obzirom da do sada HT nije imao nikakvih problema s predmetnom odredbom, HT predlaže zadržati tekst koji se trenutno nalazi u SP.</i></p>
<p><i>5) S obzirom da se prijedlogom odluke uvodi novi stavak (25) kojim se definira postupak uključivanja usluge kad je potrebno proširenje mreže, A1 predlaže da se iz stavka (23) u poglavlju 4.1. ukloni dio koji se odnosi na proširenje mreže (nema slobodnog porta na djelatlju) te da se navedena situacija rješava u skladu s procedurom koju je A1 predložio za stavak (25) s obzirom da se odnosi na istu stvar. U skladu s navedenim u stavku (23) ostao bi isključivo postupak za situacije kada nije izgrađena svjetlovodna instalacija do stana/poslovnog prostora krajnjeg korisnika.</i></p>
<p>HT komentar <i>HT je suglasan s komentarom.</i></p>
<p><i>Odredbe standardne ponude trenutno predviđaju da ONT uređaj instalira operator korisnik. Međutim, kako se A1 trenutno priprema za početak korištenja veleprodajnih FTTH BSA usluga, od HT-a je putem maila zaprimio određena pojašnjenja procesa uključivanja BSA usluga prema kojem bi u slučaju izgradnje kućne instalacije od strane HT-a, HT odmah ugrađivao i ONT. Ako implementirani proces uistinu tako izgleda, A1 smatra da je potrebno uskladiti SP s istim kako ne bi kasnije došlo do različitih interpretacija postupka uključivanja usluge.</i></p> <p><i>U svakom slučaju, A1 smatra da je nužno osigurati da u slučaju izgradnje kućne instalacije od strane HT-a, HT mora instalirati ONT na mjesto u stanu krajnjeg korisnika na kojem krajnji korisnik planira postaviti korisničku opreme, kako tehničar A1 ne bi naknadno morao „dorađivati“ kućnu instalaciju koju je obavio HT i koju iznajmljuje operatorima korisnicima.</i></p> <p><i>Dodatno, potrebno je definirati u SP mogućnost dostavljanja određene količine ONT uređaja operatorima korisnicima unaprijed kako bi isti na vrijeme dostavili ONT uređaje svojim krajnjim korisnicima.</i></p>
<p>HT komentar <i>HT je suglasan da se SP izmjeni za način da se jasno definira da u slučajevima kada HT gradi kućnu instalaciju, HT-ov tehničar instalira i ONT. Vezano za definiranje mogućnosti određene količine ONT uređaja operatorima korisnicima, HT već sada ima tu praksu te kako do sada nisu uočeni nikakvi problemi s definiranim procesom HT ne vidi potrebu išta propisivati u SP.</i></p>
<p><i>A1 predlaže dodatno izmijeniti/proširiti četvrtu rečenicu točke (14) u poglavlju 4.4.1 SP na način da ista glasi:</i></p> <p><i>„Ukoliko se prilikom primopredaje radova utvrdi da su svi radovi ispravni, HT i Operator korisnik će potpisati zapisnik o primopredaji te će se datumom primopredaje smatrati datum potpisivanja zapisnika o primopredaji. U slučaju da se prilikom primopredaje radova utvrde određene</i></p>

<p><i>nepravilnosti, iste će se navesti u zapisniku te će ih HT otkloniti u roku od 10 dana. U navedenom slučaju datumom primopredaje smatra se datum kada HT obavijesti operatora korisnika da je otklonio sve utvrđene nepravilnosti unesene u zapisnik o primopredaji.“</i></p>
<p>HT komentar <i>HT je suglasan s komentarom.</i></p>
<p><i>AI predlaže dodati novu točku (5) u poglavlju 4.4.2 SP na način da ista glasi: „Na zahtjev Operatora korisnika HT će omogućiti preseljenje nekorištenih djelatnika i/ili modula s jednog distribucijskog čvora na drugi. Ovisno o vrsti opreme koja se seli na novu lokaciju, primijenit će se odgovarajući postupak vezan uz izradu tehničkog rješenja i realizaciju pristupa ili proširenja kapaciteta Operatora korisnika sukladno proceduri opisanoj u ovom poglavlju ili poglavlju 4.4.1.“</i></p>
<p>HT komentar <i>HT ne prihvaća predloženu izmjenu. HT smatra kako svaki operator korisnik treba voditi računa o potrebnim kapacitetima te kako nije opravdano već ionako ograničene ljudske resurse dodatno opterećivati migracijom opreme s jednog DČ-a na drugi. S obzirom da se u drugom i petom odjeljku točke (2) u poglavlju 4.4.3 SP nalazi gotovo isti tekst koji se odnosi na postupak unošenja informacija s jedinstvene izjave, radi preglednosti SP i izbjegavanja bilo kakvih dvojbi oko primjene navedenih odjeljaka AI predlaže u potpunosti brisati drugi odjeljak te zadržati tekst iz petog odjeljka.</i></p>
<p>HT komentar <i>HT smatra da nije potrebno brisati drugi odjeljak, jer su u drugom i petom odjeljku opisane različite procedure. U drugom odjeljku se radi o Jedinstvenoj izjavi, a u petom o Jedinstvenom zahtjevu.</i></p>
<p><i>Slično kao u prethodnoj točki, u trećem odjeljku točke (2) u poglavlju 4.4.3 SP nalaze se dva teksta koja opisuju isti postupak (dobivanje informacije o postojećem operatoru putem B2B servisa), ali za razliku od prethodne točke, ova dva teksta čak nisu ni usklađena pa je stoga još veća mogućnost različitog tumačenja. S obzirom da prvi dio navedenog odjeljka zapravo nije usklađen niti s ostalim SP HT-a te je isti vjerojatno u nekom ažuriranju SP greškom ostavljen, AI predlaže brisati navedeni tekst koji glasi kako slijedi:....</i></p>
<p>HT komentar <i>HT je suglasan s komentarom.</i></p>
<p><i>U točki (3) u poglavlju 4.4.4 navedeno je sljedeće: „Kućnu svjetlovodnu instalaciju u stanu/poslovnom prostoru krajnjeg korisnika, ovisno o izboru Operatora korisnika, osigurava HT ili sam Operator korisnik.“</i> <i>Naime, iako je HAKOM odredio HT-u obvezu usklađivanja procesa uključenja FA-PON usluge s BSA uslugom, u praksi je situacija takva da HT operatorima korisnicima ne omogućuje opciju izgradnje kućne instalacije od strane HT-a već HT zahtijeva da za nove korisnike istu uvijek izvodi operator korisnik. Naime, za razliku od BSA usluge, kod podnošenja B2B zahtjeva za uključenje FA-PON usluge uopće ne postoji mogućnost izbora tko gradi kućnu instalaciju, a ista čak nije niti predviđena B2B tehničkom specifikacijom koju je HT dostavio operatorima korisnicima. Stoga AI predlaže da se u SP ugradi odgovarajući tekst koji će definirati postupak izbora operatora koji gradi kućnu instalaciju putem B2B servisa kako je to već predviđeno SP ili, ako HAKOM smatra da isto nije potrebno dodatno definirati u SP, na drugi način obveže HT da isto omogući u B2B-u jer je trenutno predmetna odredba samo slovo na papiru.</i></p>
<p>HT komentar</p>

<p><i>HT potvrđuje kako su u slučaju korištenja FA-PON veleprodajne usluge operatori korisnici sami dužni izgraditi kućnu instalaciju. Odredba koju navodi AI je umetnuta s idejom da se operatorima korisnicima omogući korištenje vlastite kućne instalacije i u situacijama kada kod krajnjeg korisnika već postoji HT-ova kućna instalacija. Ukoliko HAKOM smatra potrebnim, predmetna odredba se može pojasniti kako bi bilo jasno da u slučaju korištenja FA-PON usluge kućnu instalaciju (ukoliko ista nije dostupna) uvijek osigurava operator korisnik.</i></p>
<p><i>obzirom da prvi podstavak točke (5) poglavlja 4.4.4 SP nije usklađen s točkom (3) istog poglavlja (izbor izgradnje kućne instalacije), AI predlaže izmjenu navedenog podstavka na način da isti glasi: „Izgradnju svjetlovodne kućne instalacije i njeno povezivanje sa svjetlovodnom okosnicom zgrade, ako Operator korisnik odluči sam graditi istu;“</i></p>
<p>HT komentar <i>Vidi prethodni komentar.</i></p>
<p><i>Iako standardnom ponudom isto nije predviđeno, a B2B specifikacijom je isto predviđeno kao neobvezan parametar (parametar pod nazivom „tol“), HT kod podnošenja zahtjeva za FA-PON uslugu inzistira na dostavi podataka o vrsti objekta i katu na kojem se krajnji korisnik nalazi te u slučaju nedostavljanja navedenih podataka odbija zahtjeve operatora korisnika. AI smatra da je isto potpuno neopravdano jer vrstu objekta (obiteljska kuća ili višestambena zgrada) HT sigurno zna (već je dostavlja operatorima korisnicima u sklopu BSA B2B izvještaja o dostupnosti), a kat na kojem se korisnik nalazi ionako će utvrditi direktno na lokaciji krajnjeg korisnika, a ako je potrebno može je saznati i od krajnjeg korisnika s obzirom da je jedan od obveznih podataka u zahtjevu kontakt broj krajnjeg korisnika. Dodatno, iz prakse se pokazalo da čak i u slučaju slanja krivih podataka za navedene parametre, HT pristupa realizaciji zahtjeva, ali u slučaju da se isti ne dostave, zahtjev će biti odbijen. Isto tako, kod aktivacije usluga na bakru, navedeni podaci se ne traže čak i u slučaju novih objekata kod kojih je potrebna nadogradnja mreže, pa se postavlja pitanje, kako je moguće da HT zahtjeve ne bakru može realizirati bez navedenih podataka, ali FTTH zahtjeve ne može.</i></p>
<p>HT komentar <i>HT naglašava kako parametar pod nazivom „tol“ nije obvezan te prvenstveno služi kako bi tehničar lakše pronašao krajnjeg korisnika, stoga ne vidimo potrebu za ikakvim izmjenama.</i></p>
<p><i>S obzirom da postupak otklona kvara/smetnje u SP nije usklađen s postupkom iz BSA SP, a isto se pogotovo odnosi na mogućnost operatora korisnika da u roku od 24 sata potvrdi da je kvar zaista otklonjen (već HT odmah po obavljanju aktivnosti na svoj strani zatvara kvar/smetnju), AI predlaže u poglavlje 4.7.1 SP dodati sljedeću odredbu koja je navedena i u BSA SP: „Vrijeme otklona kvara/smetnje prestaje u trenutku kada HT podnese izvještaj o uspješno otklonjenom kvaru/smetnji pod uvjetom da Operator korisnik u roku od 24 sata putem B2B-a potvrdi da je kvar/smetnja uistinu otklonjena.</i></p>
<p>HT komentar <i>S obzirom da je generalno, a posebno u slučaju pristupa putem svjetlovodnih mreža broj aktivacijskih smetnji znatno smanjen, HT smatra kako nema potrebe izvršiti usklađenje kako to predlaže AI.</i></p>
<p><i>S obzirom da se u praksi pokazalo da nije jasno definirano u kojem slučaju se naplaćuje koja naknada iz tablice mjesečnih naknada u poglavlju 5.2., AI predlaže da se u SP doda odgovarajuće pojašnjenje kako bi se izbjegle mogućnosti različitog tumačenja naplate predmetnih naknada s obzirom da je u prošlosti bilo nejasno koja naknada se odnosi na obiteljske kuće.</i></p>

HT komentar

Do sada niti jedan operator osim AI nije dovodio u pitanje način naplate mjesečnih naknada za svjetlovodnu infrastrukturu. S obzirom na navedeno, HT smatra kako dodatna pojašnjenja nisu potrebna.

AI predlaže smanjenje rokova za pristup i proširenje DČ-a

HT komentar

HT nije suglasan s predloženim izmjenama te ukazuje na činjenicu kako je AI u svojoj SP definirao rokove koji su identični rokovima u trenutno važećoj ponudi HT.